11.2026

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Τι πιστεύουν οι Έλληνες για την Τεχνητή Νοημοσύνη

Εργασία

Γιάννης Μπαλαμπανίδης
Στράτος Φαναράς
Πέννυ Αποστολοπούλου

Νοέμβριος 2026

Γ΄Μέρος

Συγγραφική ομάδα

Γιάννης Μπαλαμπανίδης
Πολιτικός Αναλυτής

Στράτος Φαναράς
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Metron Analysis

Πέννυ Αποστολοπούλου
Senior Research Executive

Περιεχόμενα

Ευρετήριο Γραφημάτων..... 4
Τεχνητή Νοημοσύνη και εργασία: Το τέλος ή το μέλλον της εργασίας;..... 6
Γνώση και χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης..... 7
Απόψεις για την Τεχνητή Νοημοσύνη στην εργασία 15
Οι εργαζόμενοι και η Τεχνητή Νοημοσύνη.....24

Ευρετήριο Γραφημάτων

Γράφημα 1. Γνώση της Τεχνητής Νοημοσύνης 7
Γράφημα 2. Χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης 9
Γράφημα 3. Συχνότητα χρήσης εφαρμογών/εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης 10
Γράφημα 4. Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην εργασία ή/και στην προσωπική ζωή 11
Γράφημα 5. Σκοποί χρήσης εφαρμογών/εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης στο εργασιακό πλαίσιο 12
Γράφημα 6. Χρήση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην εργασία με συνδρομή ή χωρίς 13
Γράφημα 7. Απόψεις σχετικά με την πιθανότητα η Τεχνητή Νοημοσύνη να ξεφύγει από τον έλεγχο του ανθρώπου τα επόμενα χρόνια 14
Γράφημα 8. Απόψεις για τις επιπτώσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης σε συγκεκριμένους τομείς της εργασίας τα επόμενα 2 χρόνια 16
Γράφημα 9. Ποσοστό συμφωνίας με ορισμένες απόψεις για την ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στο εργασιακό περιβάλλον 19
Γράφημα 10. Συναισθήματα που τους δημιουργεί η χρήση συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης στην εργασία 21
Γράφημα 11. Απόψεις για τον βαθμό που θα επηρεάσει η Τεχνητή Νοημοσύνη ορισμένες κατηγορίες επαγγελμάτων κατά τα επόμενα χρόνια 23
Γράφημα 12. Απόψεις για την πιθανότητα κατάργησης της θέσης εργασίας τους εξαιτίας της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης 25
Γράφημα 13. Απόψεις για το πώς μπορεί να επηρεαστεί η εργασία τους από την Τεχνητή Νοημοσύνη 26
Γράφημα 14. Βαθμός κατοχής συγκεκριμένων δεξιοτήτων σήμερα 27
Γράφημα 15. Απόψεις ως προς τη σημασία συγκεκριμένων δεξιοτήτων για την εργασία τους στο μέλλον 28

Γράφημα 16. Απόψεις για την αποτελεσματικότητα συγκεκριμένων τρόπων αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους ως εργαζομένων 29

Γράφημα 17. Απόψεις για τους τρόπους προστασίας της εργασίας τους από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης 30

Γράφημα 18. Απόψεις σχετικά με τον βαθμό στήριξης των επιχειρήσεων στην Τεχνητή Νοημοσύνη για τη λήψη αποφάσεων στο μέλλον 31

Γράφημα 19. Απόψεις για το ενδεχόμενο αξιολόγησής τους στην εργασία από σύστημα Τεχνητής Νοημοσύνης 32

Γράφημα 20. Βαθμός ετοιμότητας για ανταπόκριση στις νέες εργασιακές συνθήκες που μπορεί να διαμορφώσει η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης 33

Γράφημα 21. Απόψεις για την ικανότητα προσαρμοστικότητάς τους στις μελλοντικές αλλαγές που φέρνει η Τεχνητή Νοημοσύνη στην εργασία 34

Τεχνητή Νοημοσύνη και εργασία: Το τέλος ή το μέλλον της εργασίας;

Σε ένα βιβλίο γραμμένο το 1995, που σήμερα θεωρείται «προφητικό», ο αμερικανός κοινωνιολόγος Τζέρεμι Ρίφκιν είχε δώσει τον παράδοξο και αινιγματικό τίτλο: *Το τέλος της εργασίας και το μέλλον της*. Ο Ρίφκιν υποστήριζε ότι βρισκόμασταν ενώπιον μιας νέας ιστορικής φάσης όπου η υπολογιστική και ρομποτική τεχνολογία θα αντικαθιστούσε την ανθρώπινη εργασία στους βασικούς τομείς παραγωγής. Αν αυτό ήταν το τέλος της εργασίας, το παράδοξο μέλλον της βρισκόταν στην προοπτική μιας ριζικής κοινωνικής αναδιοργάνωσης, με μείωση του χρόνου εργασίας, με ένα καθολικό κοινωνικό εισόδημα και με στροφή σε δραστηριότητες της κοινωνικής οικονομίας (φροντίδα, εθελοντισμό, τέχνη και δημιουργικότητα).

Σήμερα, η εκρηκτική είσοδος της Τεχνητής Νοημοσύνης (στο εξής: ΤΝ) στο οικονομικό και κοινωνικό προσκήνιο θέτει ξανά το ίδιο ερώτημα, και μάλιστα πιο επιτακτικό: Θα επιφέρει το τέλος της ανθρώπινης εργασίας ή θα διαμορφώσει ένα διαφορετικό μέλλον για αυτήν; Τούτο το ερώτημα βρίσκεται στην αφετηρία της έρευνας που παρουσιάζεται εδώ και αποτελεί το Γ΄ μέρος της σειράς ερευνών της διαΝΕΟσις «Τι πιστεύουν οι Έλληνες για την Τεχνητή Νοημοσύνη», η οποία επιχειρεί να αποτυπώσει συστηματικά τις στάσεις και αντιλήψεις των Ελλήνων και των Ελληνίδων απέναντι στη μεγάλη τεχνολογική τομή της εποχής μας.

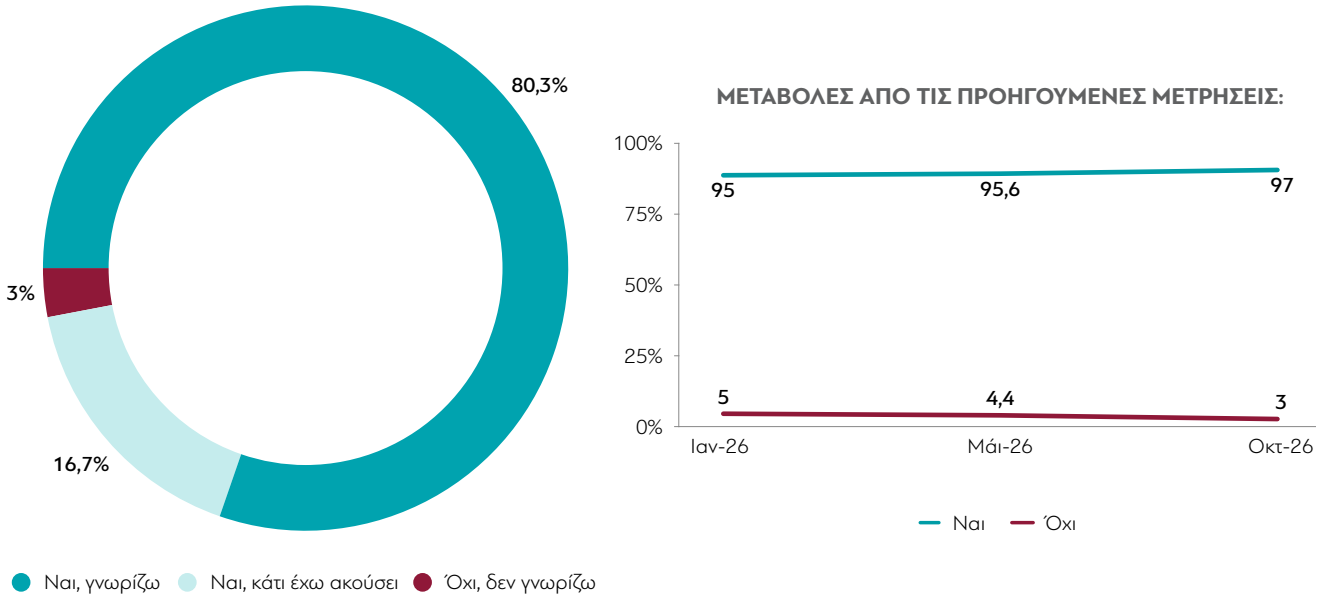
Στο Α΄ μέρος της έρευνας διαμορφώθηκε ένας γενικός χάρτης αντιλήψεων σχετικά με την ΤΝ στην Ελλάδα σήμερα, ενώ στο Β΄ μέρος εξετάστηκαν μια σειρά διαστάσεις και διλήμματα που αφορούν το δεοντολογικό και αξιακό-ηθικό πλαίσιο της ΤΝ. Σε ό,τι αφορά το Γ' μέρος, η έρευνα πεδίου διεξήχθη μεταξύ 2 και 8 Οκτωβρίου 2026, σε ένα πανελλαδικό αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.101 ατόμων, ηλικίας 17 ετών και άνω, με μεικτή μεθοδολογία τηλεφωνικής και online έρευνας, το οποίο σταθμίστηκε εκ των υστέρων ως προς το φύλο και την ηλικία, την περιοχή κατοικίας και την αστικότητα. Σε αυτό το Γ΄ μέρος διερευνήθηκε ο τρόπος με τον οποίο εργαζόμενοι και μη αντιλαμβάνονται την ΤΝ σε σχέση με την εργασία: Πόσο εκτεταμένη είναι η χρήση της ΤΝ στο πλαίσιο της εργασίας και για ποιους σκοπούς; Τι επιπτώσεις θεωρούμε ότι θα έχει στην εργασία σήμερα και στο μέλλον, τόσο γενικά όσο και συγκεκριμένα στην εργασιακή κατάσταση του καθενός και της καθεμιάς; Πώς συνδέεται με τις δεξιότητες που διαθέτουμε σήμερα ή θα πρέπει να καλλιεργήσουμε στο μέλλον; Εν τέλει, πόσο έτοιμοι είμαστε να «συνυπάρξουμε» με την ΤΝ στο πεδίο της εργασίας;

Γνώση και χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης

Αρχής γενομένης από τα επίπεδα γνώσης της ΤΝ και συγκρίνοντας το παρόν ερευνητικό κύμα με τα δύο προηγούμενα, φαίνεται να συρρικνώνεται ακόμη περισσότερο το ήδη μικρό ποσοστό όσων δεν γνωρίζουν καθόλου τι είναι η ΤΝ (3%, από 5% τον Ιανουάριο του 2026 στο Α΄ μέρος της έρευνας, ενώ κινείται σε υψηλότερα επίπεδα στις ηλικίες 65+, με 8,5%). Από την άλλη, οι 8 στους 10 δηλώνουν ότι γνωρίζουν τι είναι η ΤΝ και το 16,7% ότι κάτι έχει ακούσει. Στο πρώτο επίπεδο, λοιπόν, της γνώσης της ΤΝ, η εξοικείωση μαζί της μοιάζει να επεκτείνεται σταθερά.

Γράφημα 1. Γνώση της Τεχνητής Νοημοσύνης

Γνωρίζετε ή έχετε ακουστά τι είναι η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI);

Ένα δεύτερο επίπεδο εξοικείωσης αποτυπώνεται στον βαθμό χρήσης της ΤΝ. Ασφαλώς, η χρήση κινείται σε επίπεδα χαμηλότερα σε σχέση με τη γνώση, ωστόσο και εδώ το μοτίβο είναι ίδιο: μια σταθερά διευρυνόμενη πλειοψηφία ανθρώπων που έχουν κάποια στιγμή χρησιμοποιήσει

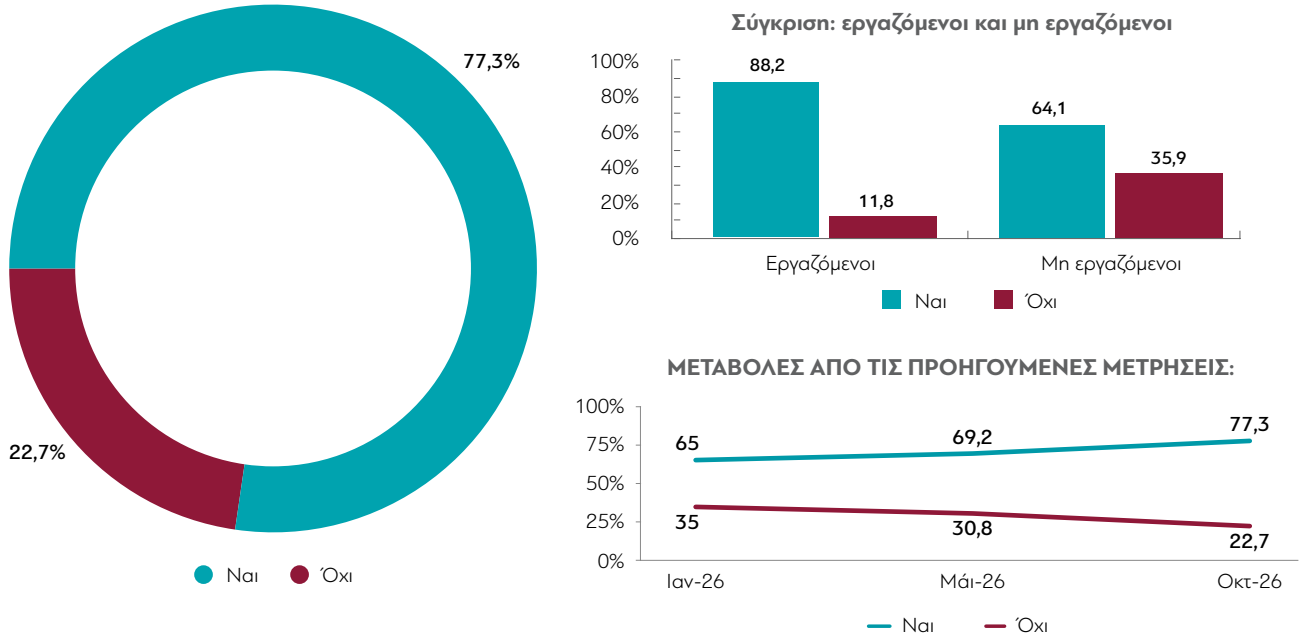
εφαρμογή ή εργαλείο ΤΝ, η οποία σε αυτό το κύμα ανέρχεται στο 77,3% των ερωτώμενων, από 69,2% στο δεύτερο κύμα της έρευνας (Μάιος 2026) και 65% στο πρώτο (Ιανουάριος 2026). Συνεπώς, μέσα σε ένα σύντομο χρονικό διάστημα, η χρήση της ΤΝ καταγράφει μια μάλλον εντυπωσιακή αύξηση των επιπέδων διάδοσής της. Μάλιστα, ορισμένα βασικά στοιχεία του προφίλ των χρηστών εμφανίζονται και σε αυτό το κύμα: η χρήση ενισχύεται σαφώς στις νεότερες ηλικίες (48,7% στους 65+, αλλά 94,9% στους 17-24 ετών), όπως επίσης στο υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο και στις υψηλότερες κοινωνικές-οικονομικές θέσεις.

Όπως και στα δύο προηγούμενα ερευνητικά κύματα, έτσι και εδώ θα φανεί ότι η διαφοροποίηση «χρηστών» και «μη χρηστών» της ΤΝ σημαίνει και διαφοροποίηση στις απόψεις και αντιλήψεις που εκφράζουν, καθώς η έστω μικρή επαφή με την ΤΝ συνεπάγεται μεγαλύτερη δεκτικότητα, ενώ η άγνοια του τρόπου με τον οποίο λειτουργεί σημαίνει και μεγαλύτερες επιφυλάξεις.

Καθώς, μάλιστα, εν προκειμένω μας ενδιαφέρει η διάσταση της εργασίας, θα πρέπει να συγκρατήσουμε για τη συνέχεια και μία ακόμη βασική διαφοροποίηση: στους εργαζόμενους η χρήση ΤΝ ανέρχεται στο 88,2%, αφορά δηλαδή τη συντριπτική πλειοψηφία τους, ενώ στην κατηγορία των μη εργαζόμενων μειώνεται σχετικά, στο 64,1%. Φαίνεται, δηλαδή, ότι τα εργαλεία και οι εφαρμογές της ΤΝ γίνονται μέρος όχι μόνο της καθημερινής αλλά και της εργασιακής ζωής μας.

Γράφημα 2. Χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης

Έχετε χρησιμοποιήσει ποτέ κάποια εφαρμογή ή εργαλείο Τεχνητής Νοημοσύνης (AI);

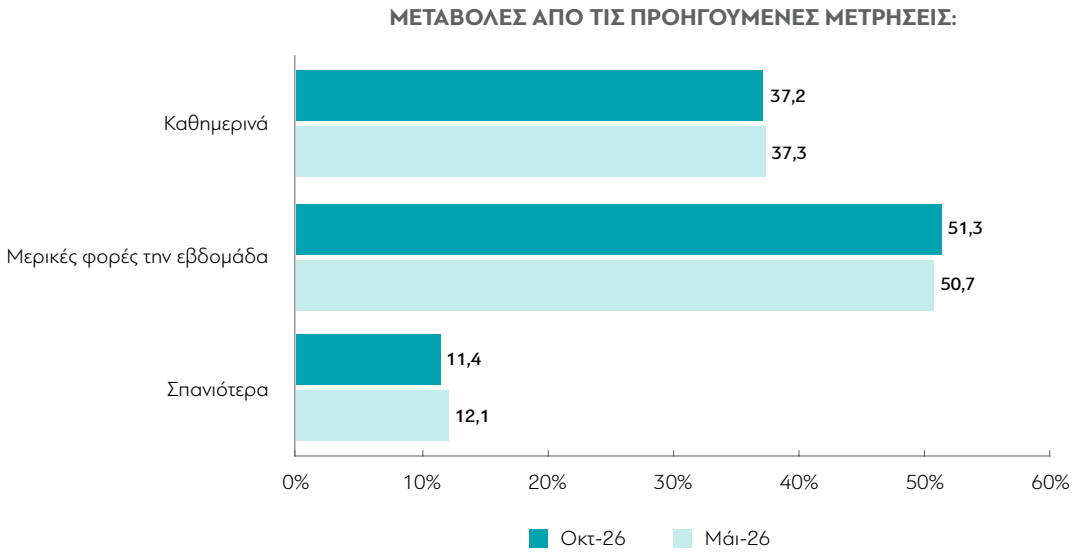
Αν η χρήση εργαλείων ΤΝ συνεχίζει να αυξάνεται, τι συμβαίνει με την ένταση και τη συχνότητα χρήσης τους; Εδώ η γενική εικόνα παραμένει μάλλον σταθερή: το 37,2% όσων έχουν χρησιμοποιήσει την ΤΝ δηλώνει ότι τη χρησιμοποιεί σε καθημερινή βάση, κάτι παραπάνω από τους μισούς τη χρησιμοποιούν μερικές φορές την εβδομάδα (51,3%) και μόνο ένα 11,4% σπανιότερα – χωρίς, δηλαδή, ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με το προηγούμενο ερευνητικό κύμα (Μάιος 2026). Η καθημερινή χρήση είναι συνηθέστερη στους άνδρες παρά στις γυναίκες, στις μικρότερες ηλικίες και στο υψηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο.

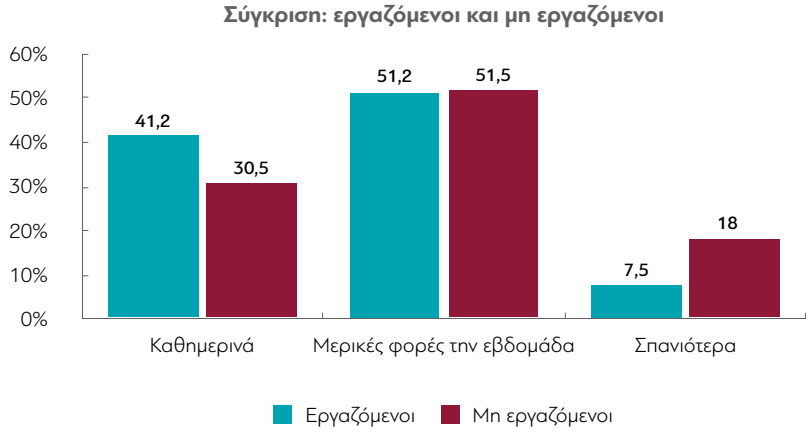
Μία ακόμη διαφοροποίηση εμφανίζεται και πάλι στη διάσταση της απασχόλησης, καθώς στους εργαζόμενους η καθημερινή χρήση ΤΝ είναι αυξημένη συγκριτικά με τους μη εργαζόμενους (41,2% έναντι 30,5%) και αντίστροφα, η σπανιότερη χρήση είναι ενισχυμένη στους μη εργαζόμενους. Επομένως, η ΤΝ είναι μέρος της καθημερινής ζωής αλλά και της εργασιακής ζωής και μάλιστα σε βαθμό εντονότερο.

Γράφημα 3. Συχνότητα χρήσης εφαρμογών/εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης

Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε εφαρμογές/εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (AI);

Βάση: Το 77,3% του δείγματος που έχει χρησιμοποιήσει την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Μιλώντας, λοιπόν, για καθημερινή και εργασιακή ζωή, τίθεται εύλογα το ερώτημα εάν η χρήση ΤΝ αφορά την προσωπική σφαίρα, την εργασία ή και τα δύο. Σχεδόν 1 στους 2 (49,9%) δηλώνει ότι έχει χρησιμοποιήσει ή χρησιμοποιεί ΤΝ και στα δύο αυτά πεδία, ενώ από τους υπόλοιπους μόνο το 9,6% δηλώνει ότι χρησιμοποιεί ΤΝ αποκλειστικά στο πλαίσιο της εργασίας και το 40,5% αποκλειστικά στο πλαίσιο της προσωπικής ζωής (εδώ μάλιστα ακόμη περισσότερο στις γυναίκες, στις μεγαλύτερες ηλικίες και στο χαμηλότερο εκπαιδευτικό επίπεδο).

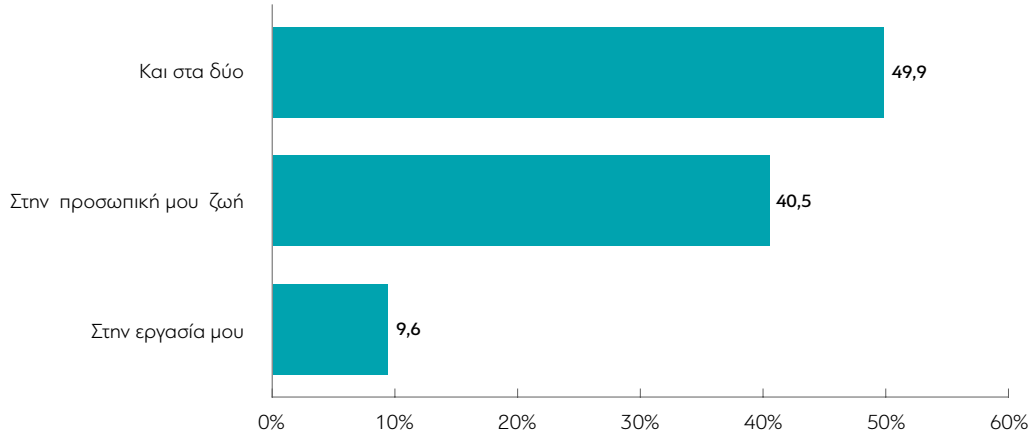
Η εικόνα διαφοροποιείται και πάλι όταν διακρίνουμε εργαζόμενους και μη: οι εργαζόμενοι είναι αυτοί που δηλώνουν περισσότερο ότι χρησιμοποιούν

ή έχουν χρησιμοποιήσει ΤΝ είτε αποκλειστικά στην εργασία είτε και στα δύο επίπεδα (61,2% έναντι 31% για τους μη εργαζόμενους), ενώ εύλογα οι μη εργαζόμενοι χρησιμοποιούν πολύ περισσότερο την ΤΝ μόνο στην προσωπική τους ζωή (63,9% έναντι 26,5% στους εργαζόμενους).

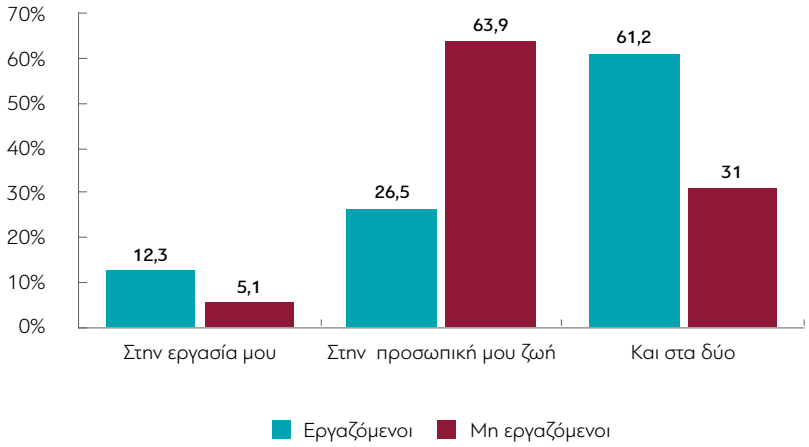
Γράφημα 4. Χρήση Τεχνητής Νοημοσύνης στην εργασία ή/και στην προσωπική ζωή

Και χρησιμοποιείτε την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI)...;

Βάση: Το 77,3% του δείγματος που έχει χρησιμοποιήσει την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Σύγκριση: εργαζόμενοι και μη εργαζόμενοι

Αν τώρα συνυπολογίσουμε όσους έχουν χρησιμοποιήσει ή χρησιμοποιούν την ΤΝ *μόνο ή και* στο πλαίσιο της εργασίας, δηλαδή το 59,5% του συνόλου των ερωτώμενων, το επόμενο ερώτημα που τίθεται είναι για ποιον σκοπό χρησιμοποιούν εργαλεία και εφαρμογές ΤΝ. Εν προκειμένω, ξεχωρίζει η χρήση της ΤΝ για αναζήτηση πληροφορίας και τεκμηρίωσης (82,2%, και περισσότερο στις ενδιάμεσες και μεγαλύτερες ηλικίες), κάτι δηλαδή σαν εξελιγμένη εκδοχή της αναζήτησης στο Google. Ακολουθούν σε χαμηλότερα

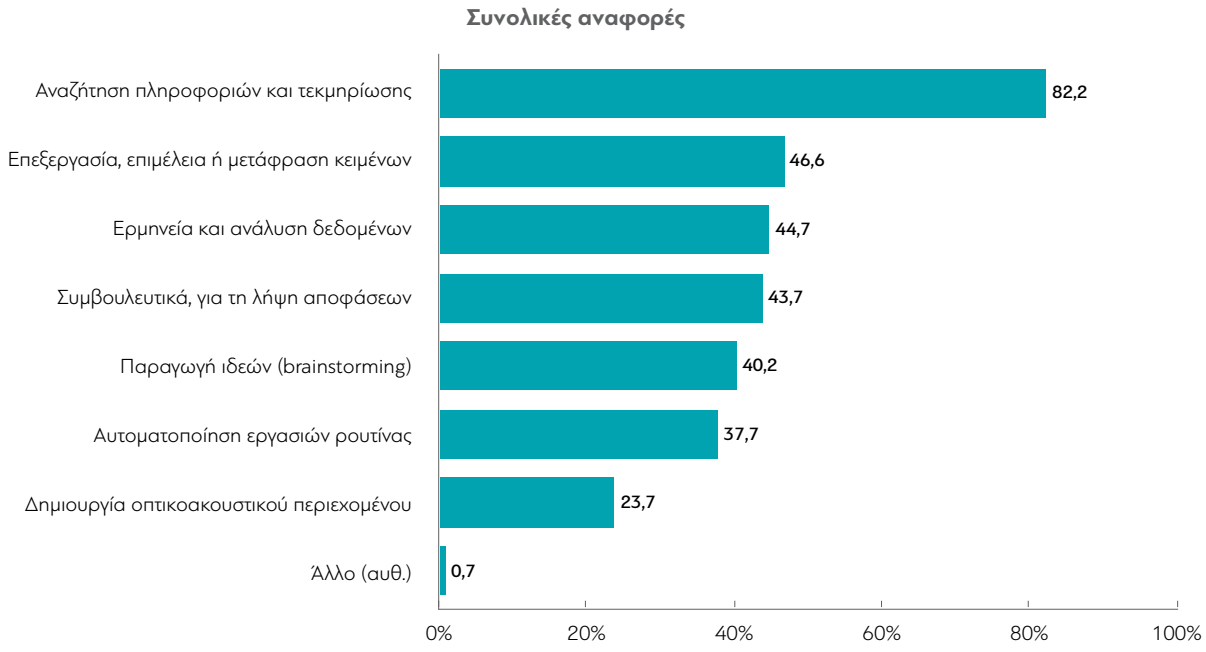
αλλά παρεμφερή επίπεδα μια σειρά χρήσεις που έχουν να κάνουν με την επεξεργασία κειμένου ή δεδομένων, τη συμβουλευτική στη λήψη αποφάσεων, το brainstorming ή την αυτοματοποίηση τυποποιημένων εργασιών. Η χρήση ΤΝ φαίνεται να αφορά λιγότερο τη δημιουργία οπτικοακουστικού περιεχομένου (23,7%).

Γράφημα 5. Σκοποί χρήσης εφαρμογών/εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης στο εργασιακό πλαίσιο

Για ποιους σκοπούς χρησιμοποιείτε συνήθως εφαρμογές/ εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) στο πλαίσιο της εργασίας σας;

(Πολλαπλές επιλογές)

Βάση: Το 59,5% του δείγματος που έχει χρησιμοποιήσει την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) στην εργασία του.

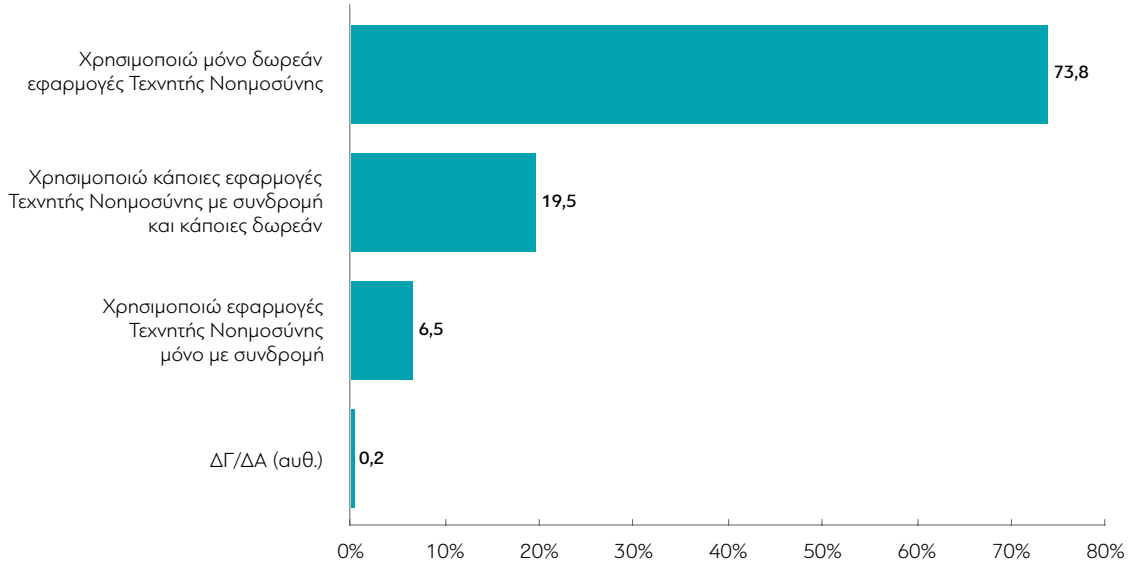

Ωστόσο, παρά τα υψηλά επίπεδα χρήσης αλλά και συχνότητας χρήσης εργαλείων ΤΝ στο πλαίσιο της εργασίας, στις περισσότερες περιπτώσεις αυτό γίνεται καταφεύγοντας στις δωρεάν εφαρμογές/πλατφόρμες (73,8%) ενώ μόνο ένα μικρό μέρος χρησιμοποιεί εφαρμογές ΤΝ μόνο με συνδρομή (6,5%) και σχεδόν 1 στους 5 χρησιμοποιεί έναν συνδυασμό των δύο (19,5%) – μια εικόνα που προσιδιάζει σε εκείνη που είχαμε εντοπίσει στο Β΄ μέρος της έρευνας όσον αφορά τη χρήση ΤΝ γενικά και όχι μόνο στο πλαίσιο της εργασίας, όπου και πάλι πάνω από 7 στους 10 δήλωναν ότι καταφεύγουν μόνο σε δωρεάν εφαρμογές. Φαίνεται, επομένως, ότι η χρήση της ΤΝ στο εργασιακό πλαίσιο δεν συνεπάγεται απαραίτητα και μια πιο «επαγγελματική»/συνδρομητική χρήση.

Γράφημα 6. Χρήση εφαρμογών Τεχνητής Νοημοσύνης στην εργασία με συνδρομή ή χωρίς

Οι εφαρμογές Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) που χρησιμοποιείτε για την εργασία σας είναι με συνδρομή ή δωρεάν;

Βάση: Το 59,5% του δείγματος που έχει χρησιμοποιήσει την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) στην εργασία του.

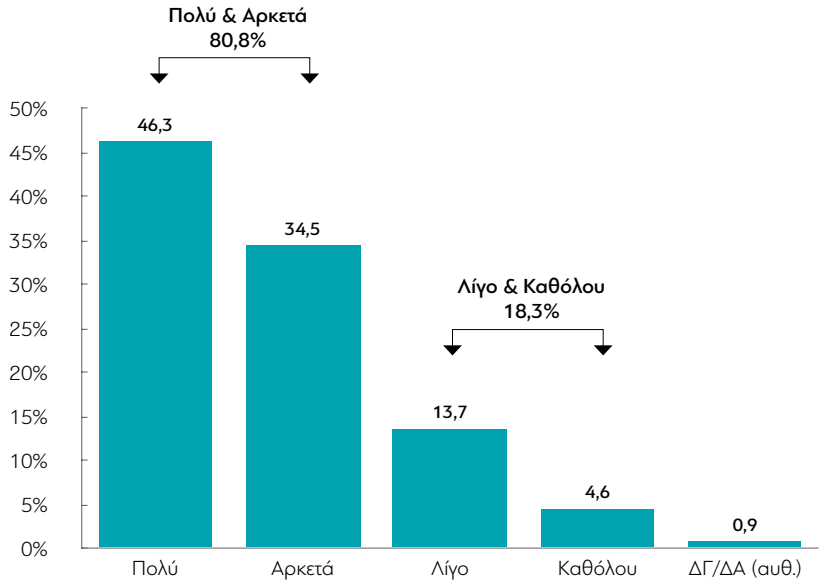
Κλείνοντας αυτό το πρώτο γενικό μέρος, παρουσιάζουν ενδιαφέρον οι απαντήσεις των ερωτώμενων (στο σύνολό τους, πλην όσων δηλώνουν άγνοια για την ΤΝ) σε ένα «επίκαιρο» ερώτημα: «Πόσο πιθανό θεωρείτε το ενδεχόμενο η ΤΝ να ξεφύγει από τον ανθρώπινο έλεγχο τα επόμενα χρόνια;». Στο παρελθόν, το ερώτημα αυτό απασχολούσε τα έργα επιστημονικής φαντασίας στον κινηματογράφο ή στη λογοτεχνία. Σήμερα απασχολεί τη δημόσια σφαίρα με όρους επιστημονικής και κοινωνικής πραγματικότητας ή έστω πιθανότητας.

Οι απαντήσεις των ερωτώμενων έρχονται προς επίρρωσιν αυτού: οι 8 στους 10 θεωρούν αυτό το ενδεχόμενο πολύ/αρκετά υπαρκτό. Όπως προαναφέρθηκε, η διαφοροποίηση χρηστών και μη της ΤΝ συνεπάγεται ήδη στο σημείο αυτό και διαφοροποιημένες αντιλήψεις, αλλά μόνο ως προς την ένταση, όχι ως προς τη γενική τάση. Πράγματι, στους μη χρήστες ΤΝ το ποσοστό όσων θεωρούν πολύ/αρκετά πιθανό το ενδεχόμενο απώλειας ελέγχου ανεβαίνει στο 91,2%, ενώ στους χρήστες υποχωρεί κατά τι στο 78,2%. Η γενική τάση, όμως, παραμένει κοινή: Η μεγάλη πλειοψηφία δεν απορρίπτει το σενάριο της απώλειας ελέγχου της ΤΝ, είτε έχει κάποια εξοικείωση μαζί της είτε όχι.

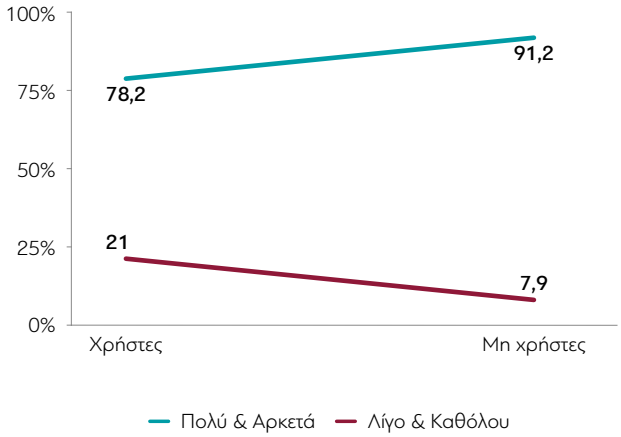
Γράφημα 7. Απόψεις σχετικά με την πιθανότητα η Τεχνητή Νοημοσύνη να ξεφύγει από τον έλεγχο του ανθρώπου τα επόμενα χρόνια

Και κατά τη γνώμη σας, πόσο πιθανό είναι το ενδεχόμενο η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) να ξεφύγει από τον έλεγχο του ανθρώπου τα επόμενα χρόνια;

Βάση: Το 97% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Σύγκριση: χρήστες και μη χρήστες

Απόψεις για την Τεχνητή Νοημοσύνη στην εργασία

Στη συνέχεια, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τη σχέση εργασίας και ΤΝ σήμερα, στο σύνολο των ερωτώμενων, σε χρήστες και μη, εργαζόμενους ή όχι – παρ' όλο που, όπως προαναφέρθηκε, οι διακρίσεις αυτές έχουν τη σημασία τους.

Καταρχάς, διερευνάται η εκτιμώμενη επίπτωση της ΤΝ σε μια σειρά διαστάσεις της εργασίας στο άμεσο μέλλον, δηλαδή μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Προκύπτει μια διττή εικόνα. Από τη μία, αναμένεται θετική επίδραση της ΤΝ στις διαστάσεις εκείνες που αφορούν την παραγωγή και την απόδοση: θεωρείται ότι η ΤΝ θα ωφελήσει την καινοτομία (76,7%), θα συμβάλει στη μείωση του κόστους παραγωγής (65,2%) και θα ενισχύσει την παραγωγικότητα/ανταγωνιστικότητα (62,1%) – μάλιστα περισσότερο αισιόδοξοι επ' αυτών είναι οι άνδρες, οι μικρότερες και ενδιάμεσες ηλικίες, και οι άνθρωποι υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πολύ λιγότερο, όμως, θεωρείται ότι θα έχει θετική επίδραση στις διαστάσεις που αφορούν τους εργαζόμενους: μόλις το 39,3% πιστεύει ότι θα επιδράσει θετικά στην επαγγελματική τους εξέλιξη (ενώ το 57,7% θεωρεί ότι θα έχει αρνητική επίδραση), το 26,9% ότι θα ωφελήσει τις αποδοχές (αλλά το 69,4% εκτιμά το αντίθετο) και μόνο ένα 17,6% ότι θα αποτελέσει παράγοντα διασφάλισης των θέσεων εργασίας (έναντι 80,7% που αναμένει το αντίθετο).

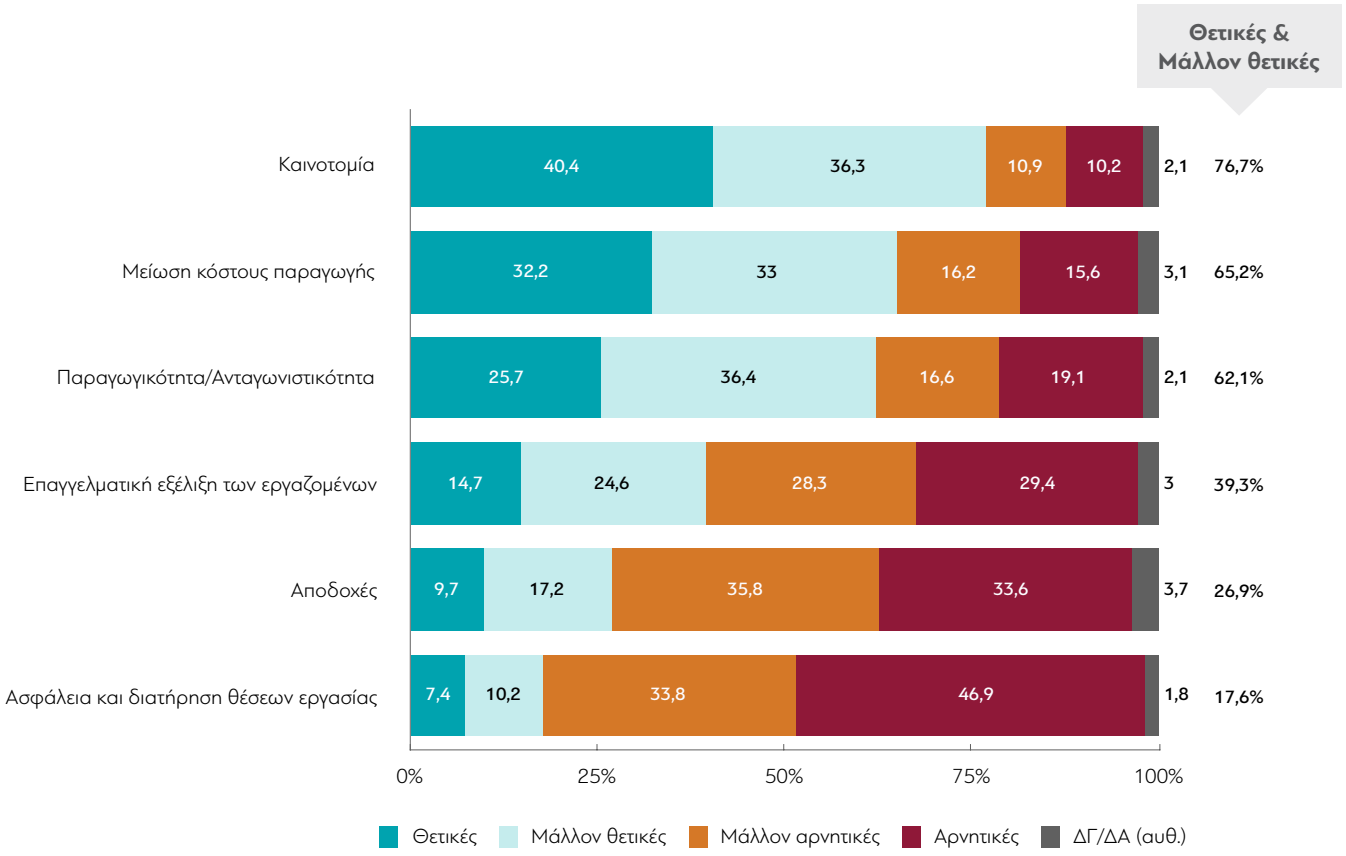
Εν προκειμένω, η διαφοροποίηση ανάμεσα σε χρήστες και μη της ΤΝ είναι σαφής: οι μεν χρήστες εκφράζουν περισσότερο θετικές και μάλλον θετικές εκτιμήσεις για την επίδρασή της σε όλες τις παραπάνω διαστάσεις, ενώ οι μη χρήστες περισσότερο αρνητικές και μάλλον αρνητικές σε σχέση με το σύνολο των απαντήσεων. Αξίζει να σημειωθεί, πάντως, ότι οι εκτιμήσεις χρηστών και μη είναι στην πλειοψηφία τους αρνητικές και στις τρεις διαστάσεις που αφορούν τους εργαζόμενους (εξέλιξη, αποδοχές, θέσεις εργασίας).

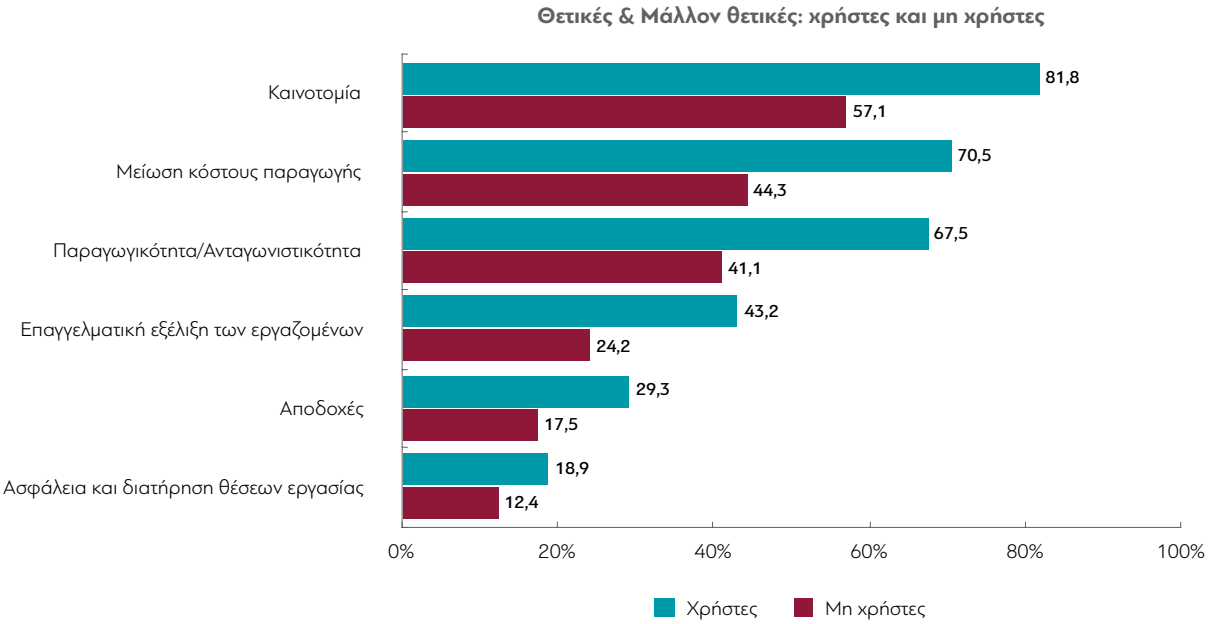
Από τη σκοπιά της διάκρισης ανάμεσα σε εργαζόμενους και μη, φαίνεται ότι οι εργαζόμενοι εκφράζονται σαφώς εντονότερα θετικά από τους μη εργαζόμενους σε ό,τι αφορά τη θετική επίδραση της ΤΝ στις διαστάσεις της καινοτομίας, της μείωσης κόστους παραγωγής και της παραγωγικότητας. Σε ό,τι αφορά, πάντως, τις διαστάσεις που αφορούν την εργασία (εξέλιξη, αποδοχές, θέσεις εργασίας), τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι μη εργαζόμενοι εκφράζονται κατά πλειοψηφία επιφυλακτικά.

Γράφημα 8. Απόψεις για τις επιπτώσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης σε συγκεκριμένους τομείς της εργασίας τα επόμενα 2 χρόνια

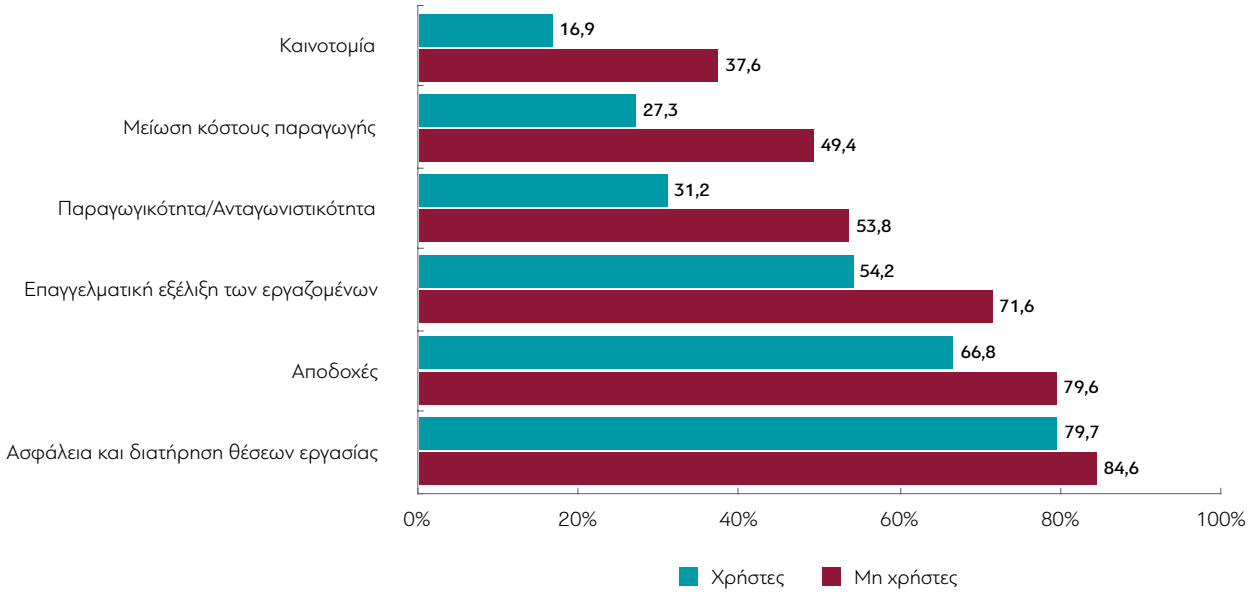
Σε γενικές γραμμές, ποιες πιστεύετε ότι θα είναι οι επιπτώσεις της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) στους παρακάτω τομείς της εργασίας τα επόμενα 2 χρόνια;

Βάση: Το 97% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

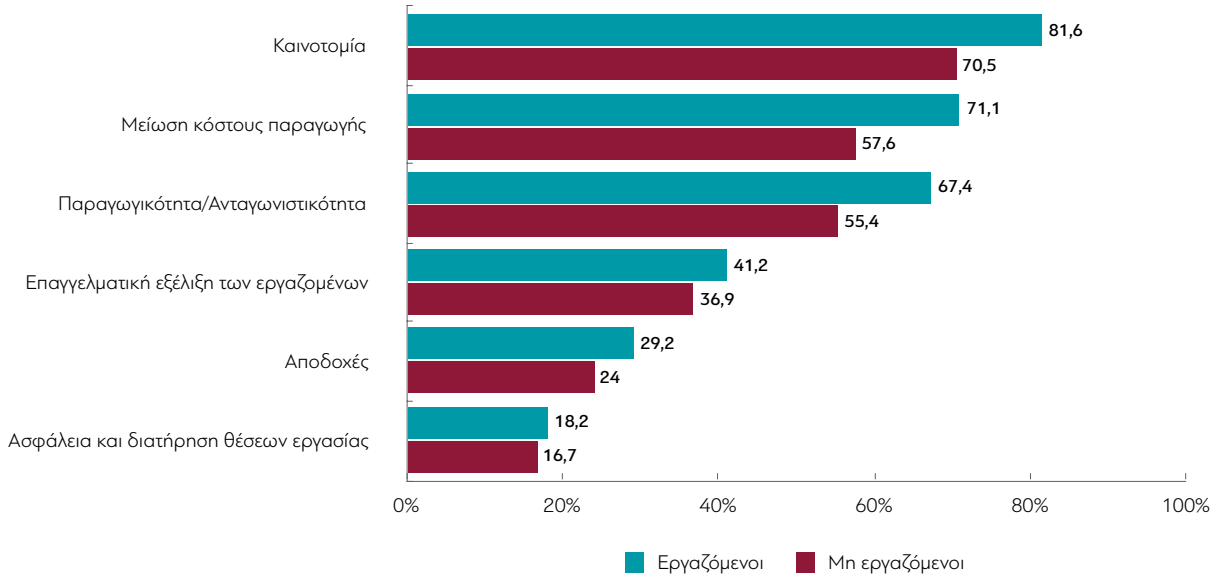

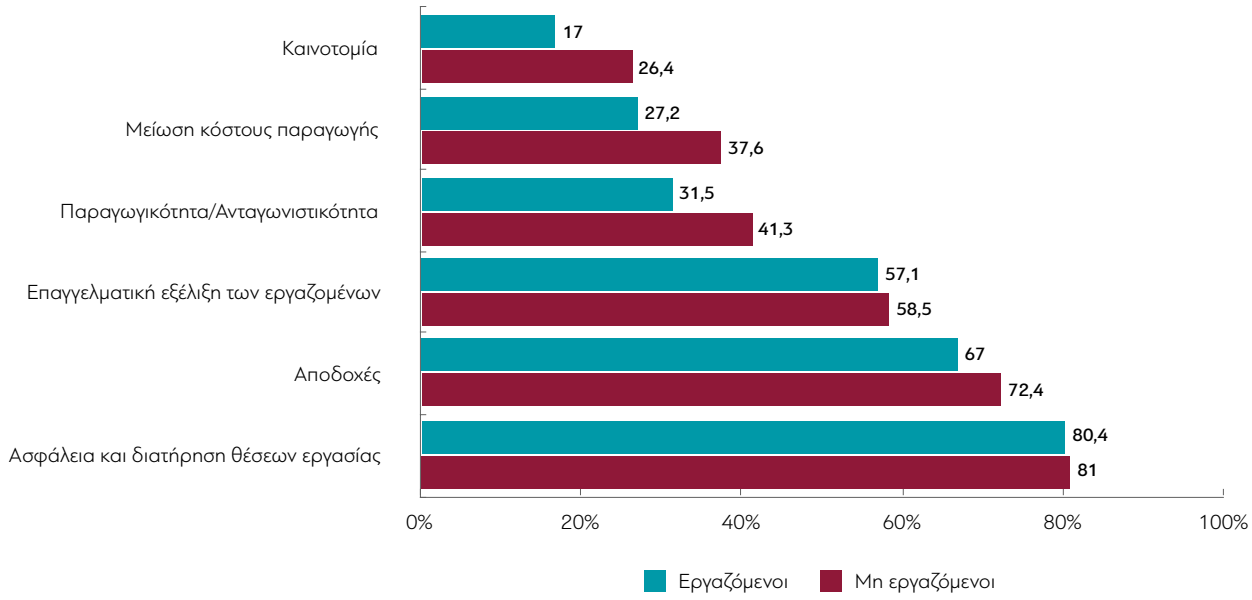
Αρνητικές & Μάλλον αρνητικές: χρήστες και μη χρήστες

Θετικές & Μάλλον θετικές: εργαζόμενοι και μη εργαζόμενοι

Αρνητικές & Μάλλον αρνητικές: εργαζόμενοι και μη εργαζόμενοι

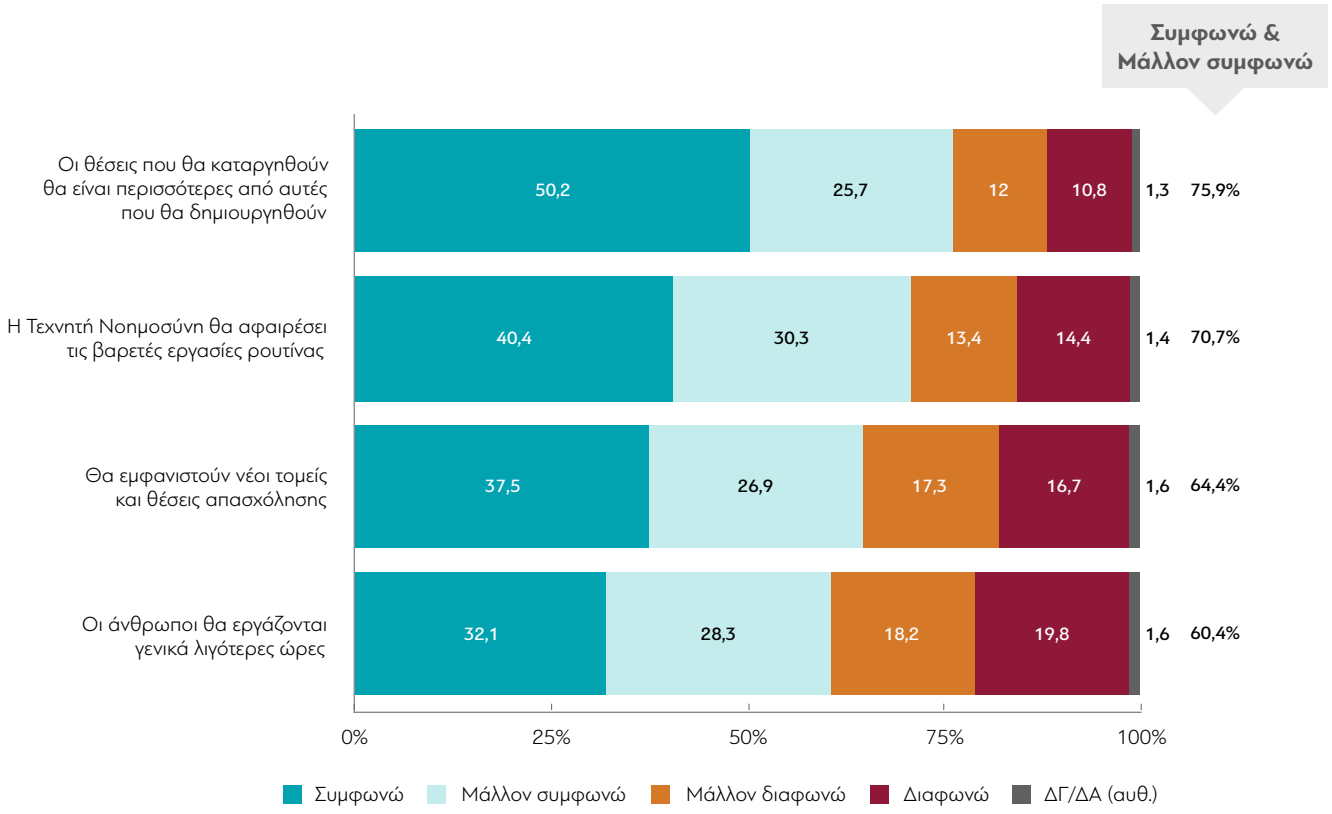
Για να θυμηθούμε, όμως, το «τέλος της εργασίας και το μέλλον της», από το οποίο και ξεκινήσαμε, φαίνεται ταυτόχρονα να συγκεντρώνουν υψηλά ποσοστά συμφωνίας μια σειρά εκτιμήσεις που δείχνουν στην κατεύθυνση της αναδιοργάνωσης του εργασιακού τοπίου, ενίοτε με αντίρροπες τάσεις. Έτσι, το 75,9% συντάσσεται με την εκτίμηση περί επισφάλειας των θέσεων εργασίας, ότι δηλαδή οι θέσεις που θα καταργηθούν λόγω ΤΝ θα είναι περισσότερες από αυτές που θα δημιουργηθούν, παρότι την ίδια στιγμή το 64,4% μοιάζει να συμφωνεί ότι θα εμφανιστούν νέοι τομείς και θέσεις απασχόλησης λόγω της επίδρασης της ΤΝ. Αναδιοργάνωση, λοιπόν, του εργασιακού τοπίου αλλά με αρνητικό, τελικά, πρόσημο στο ισοζύγιο «παλιές-νέες θέσεις εργασίας».

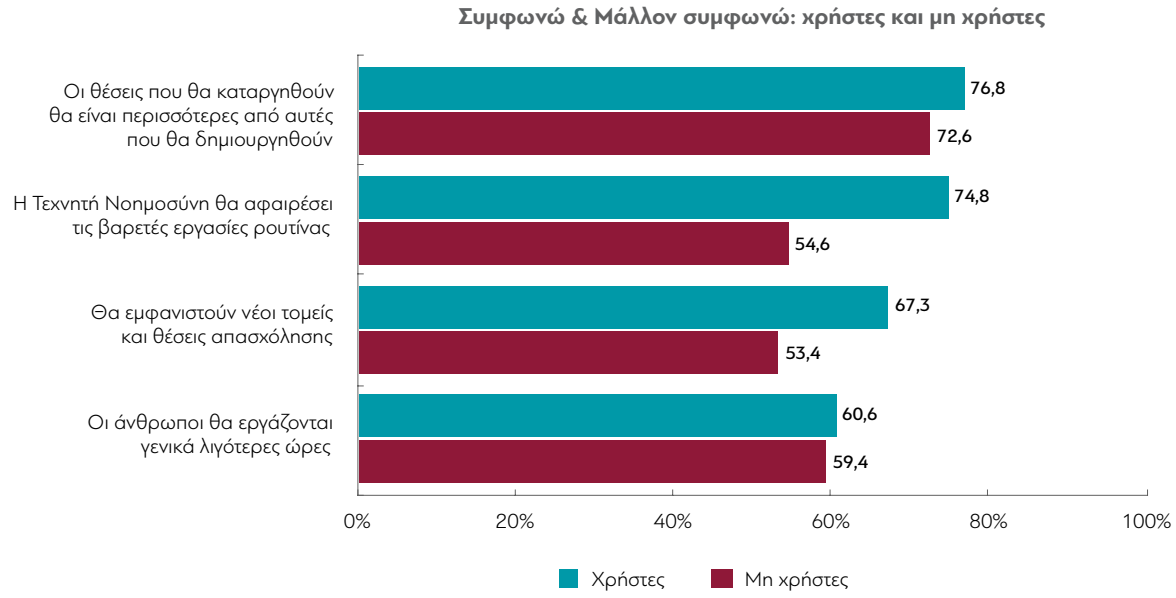
Ταυτόχρονα, ένα 70,7% θεωρεί πως η ΤΝ θα αφαιρέσει το «βάρος» τυποποιημένων καθηκόντων ρουτίνας, και άλλο ένα 60,4% συμμερίζεται την αισιόδοξη εκτίμηση ότι χάρη στην ΤΝ οι άνθρωποι στο μέλλον θα εργάζονται λιγότερες ώρες – πράγμα που, ωστόσο, βρίσκουν λιγότερο πιθανό οι εργαζόμενοι (57%) παρά οι μη εργαζόμενοι (64,8%).

Γράφημα 9. Ποσοστό συμφωνίας με ορισμένες απόψεις για την ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στο εργασιακό περιβάλλον

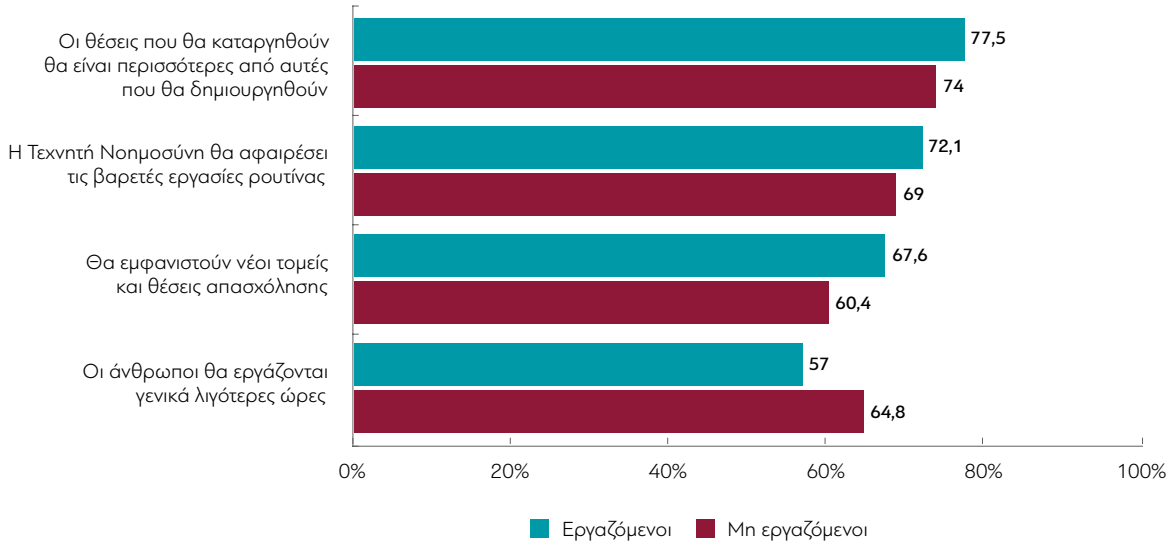
Θα σας διαβάσω τώρα ορισμένες απόψεις για την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) στο εργασιακό περιβάλλον και θα ήθελα να μου πείτε για καθεμία από αυτές εάν συμφωνείτε ή διαφωνείτε:

Βάση: Το 97% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Συμφωνώ & Μάλλον συμφωνώ: εργαζόμενοι και μη εργαζόμενοι

Σε ένα βαθύτερο επίπεδο, οι συναισθηματικές αντιδράσεις που προκαλεί η χρήση και διάδοση της ΤΝ στο πλαίσιο της εργασίας κινούνται κατά κύριο λόγο μεταξύ «Καχυποψίας» (50,5%) και «Ενδιαφέροντος» (43,5%). Είμαστε, δηλαδή, μάλλον επιφυλακτικοί, αλλά έχουμε ταυτόχρονα και περιέργεια για το πώς θα εξελιχθεί η επίδρασή της στο εργασιακό τοπίο. Από εκεί και πέρα, μικρότερη βαρύτητα φαίνεται να έχουν τα πιο αρνητικά αλλά και τα πιο θετικά συναισθήματα, με τον «Φόβο» και το «Άγχος», πάντως, να κινούνται αντίστοιχα στο 16,4% και 16,1%, και την «Αισιοδοξία» και τη «Σιγουριά» σε χαμηλότερα επίπεδα, με 13,5% και 8,7% αντίστοιχα. Αξίζει να σημειωθεί ότι εμφανίζεται και εδώ η έμφυλη διάσταση, καθώς οι γυναίκες είναι πιο επιφυλακτικές ή διέπονται περισσότερο από αρνητικά συναισθήματα σε σχέση με τους άνδρες, οι οποίοι, όπως και τα άτομα υψηλότερου μορφωτικού επιπέδου, δηλώνουν εντονότερα τα θετικά συναισθήματα και το ενδιαφέρον τους για την ΤΝ.

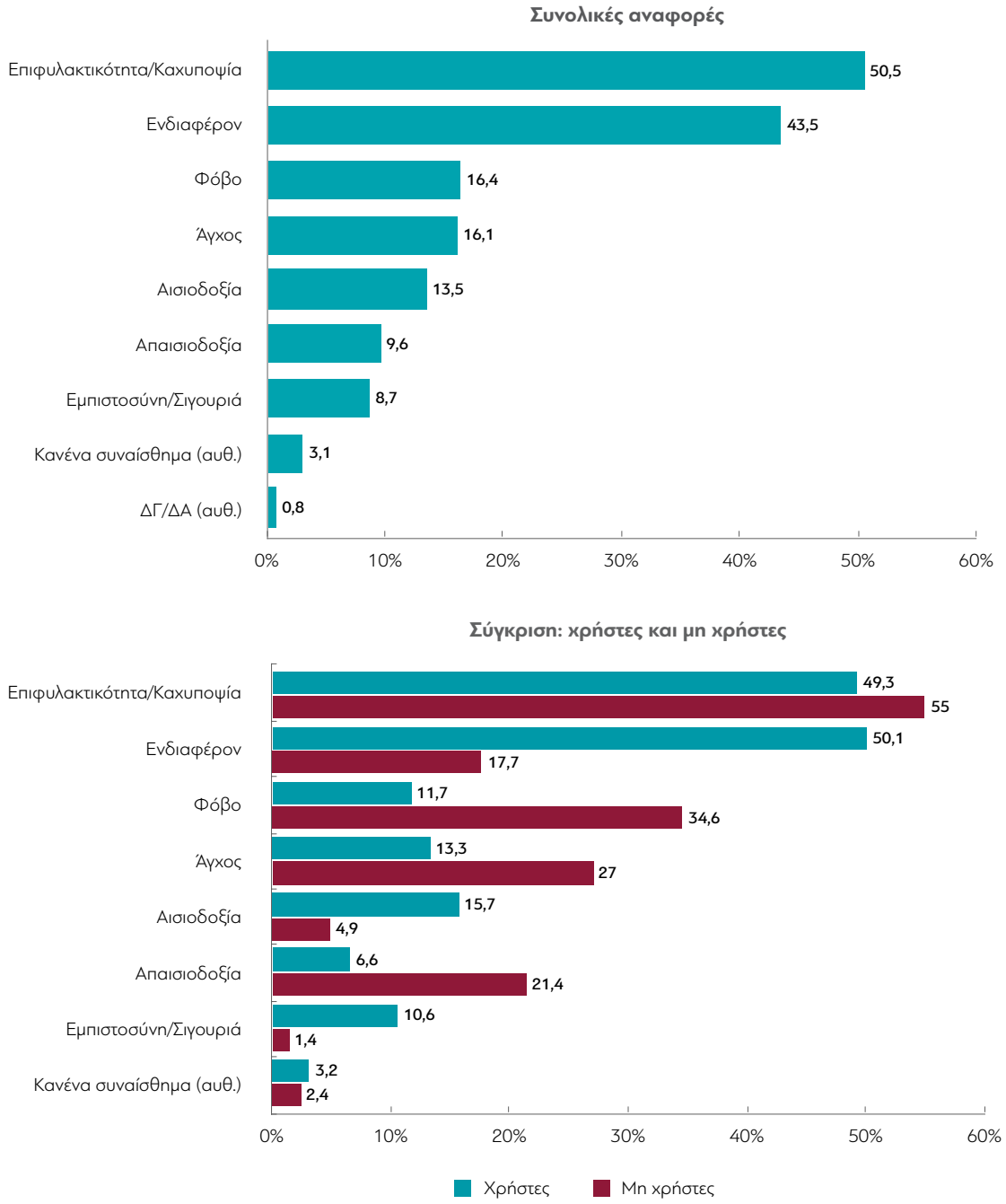
Ας επισημανθεί ότι στο Α΄ μέρος της έρευνας είχε επίσης διερευνηθεί το ίδιο φάσμα συναισθηματικών αντιδράσεων απέναντι στη χρήση της ΤΝ γενικά (και όχι μόνο στο πλαίσιο της εργασίας), δίνοντας παρεμφερή αποτελέσματα, αν και στην περίπτωση εκείνη υπερτερούσε το «Ενδιαφέρον» και όχι η «Επιφυλακτικότητα», ενώ ακολουθούσε η «Αισιοδοξία» και όχι ο «Φόβος» και το «Άγχος». Μοιάζει, δηλαδή, στο συγκεκριμένο συγκείμενο της εργασίας και στη σημερινή συγκυρία, η συναισθηματική αντίδραση να επιβαρύνεται. Πάντως, όπως και στο Α΄ μέρος, έτσι και τώρα οι χρήστες ΤΝ τείνουν να εκδηλώνουν πιο θετικά συναισθήματα και οι μη χρήστες πιο αρνητικά, όπως και οι εργαζόμενοι σε σύγκριση με τους μη εργαζόμενους.

Γράφημα 10. Συναισθήματα που τους δημιουργεί η χρήση συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης στην εργασία

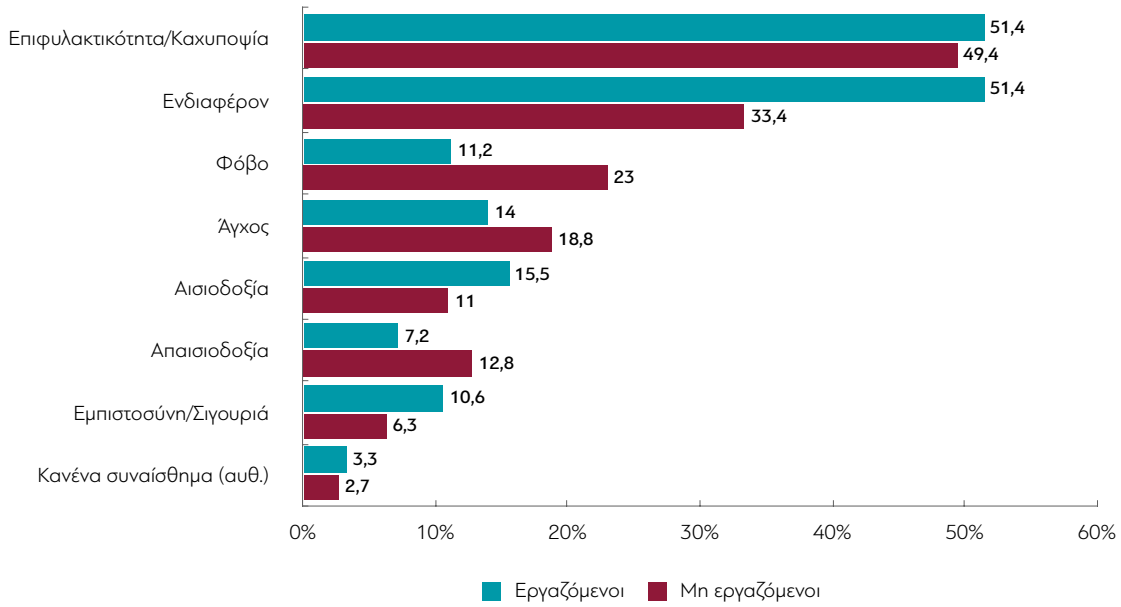
Η χρήση συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) γενικά στην εργασία, τι συναισθήματα σας δημιουργεί;

(Εως 2 επιλογές)

Βάση: Το 97% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Σύγκριση: εργαζόμενοι και μη εργαζόμενοι

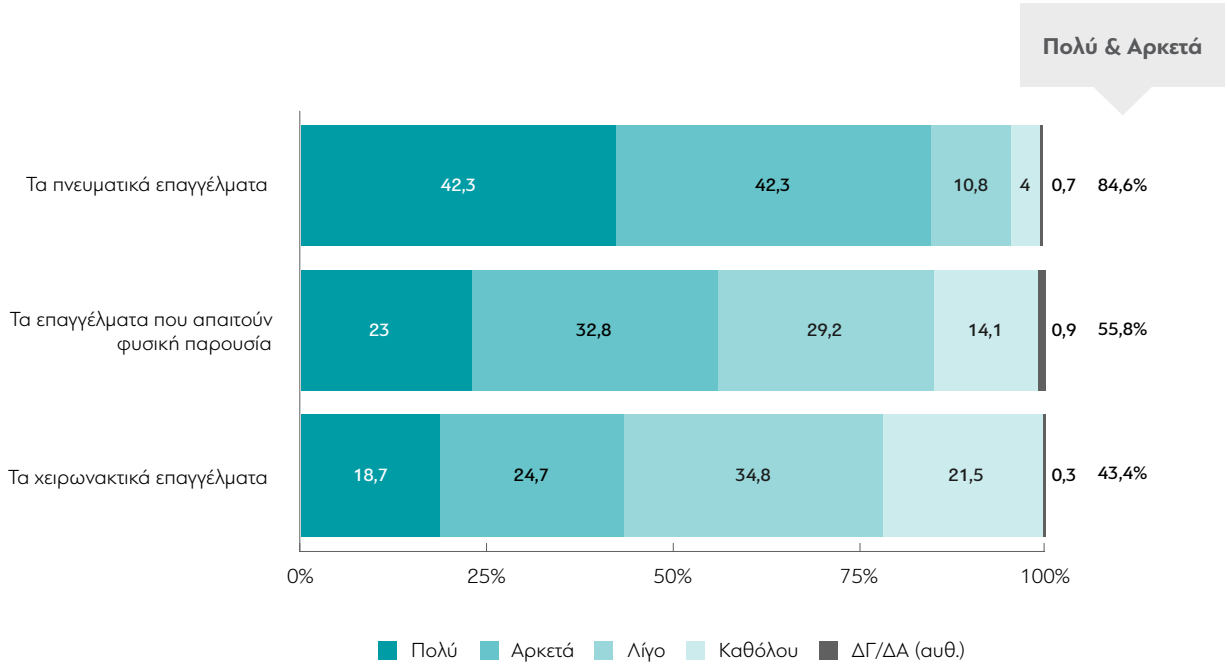

Εάν, τέλος, διακρίνουμε ανάμεσα σε επαγγέλματα πνευματικά, χειρωνακτικά και εκείνα που απαιτούν τη φυσική παρουσία του εργαζόμενου, θεωρείται ότι η ΤΝ θα έχει σαφώς μεγαλύτερη επίδραση στα πνευματικά επαγγέλματα (84,6%) παρά στα χειρωνακτικά (43,4%, για τα οποία το 56,3% εκτιμά ότι θα έχει λίγη ή καθόλου επίδραση).

Γράφημα 11. Απόψεις για τον βαθμό που θα επηρεάσει η Τεχνητή Νοημοσύνη ορισμένες κατηγορίες επαγγελμάτων κατά τα επόμενα χρόνια

Σε ποιον βαθμό πιστεύετε ότι θα επηρεάσει η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) τα επόμενα χρόνια τις ακόλουθες κατηγορίες επαγγελμάτων;

Βάση: Το 97% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI).

Οι εργαζόμενοι και η Τεχνητή Νοημοσύνη

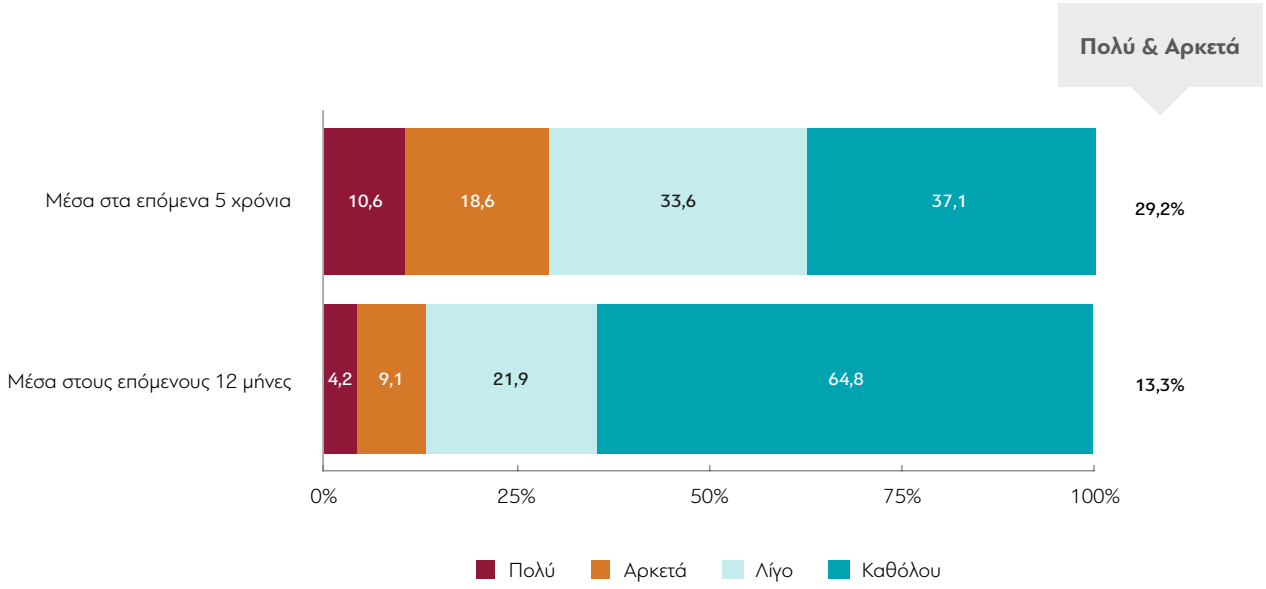
Η τελευταία ενότητα της έρευνας εστιάζει στους ανθρώπους που εργάζονται και που γνωρίζουν την ΤΝ, ανεξάρτητα από το εάν τη χρησιμοποιούν ή όχι (δηλαδή στο 54,5% του συνόλου των ερωτώμενων), εξετάζοντας τις αντιλήψεις τους όσον αφορά την επίδραση της ΤΝ όχι μόνο στην εργασία γενικά, αλλά και ειδικότερα στις δικές τους συνθήκες και προοπτικές απασχόλησης.

Καταρχάς, οι εργαζόμενοι δεν φαίνεται να ανησυχούν ιδιαίτερα από το ενδεχόμενο η δική τους θέση εργασίας να καταργηθεί στο άμεσο ή στο προβλεπτό μέλλον εξαιτίας της ΤΝ. Μόνο ένα 13,3% θεωρεί πολύ/ αρκετά πιθανό ένα τέτοιο ενδεχόμενο στους επόμενους 12 μήνες, αν και σε βάθος πενταετίας το ποσοστό αυτό αυξάνει στο 29,2% (αλλά και με 70,7% να το βρίσκει από λίγο έως καθόλου πιθανό). Η ανασφάλεια για τις θέσεις εργασίας γενικά, που εκφράστηκε έντονα σε ό,τι προηγήθηκε, δεν μεταφράζεται απαραίτητα σε ανασφάλεια στο ατομικό εργασιακό επίπεδο – αν και θα πρέπει να σημειωθεί και εδώ η έμφυλη διάσταση, καθώς οι γυναίκες δηλώνουν περισσότερο ανήσυχες από τους άνδρες, στοιχείο που αντανακλά την πιο επισφαλή θέση τους στην αγορά εργασίας.

Γράφημα 12. Απόψεις για την πιθανότητα κατάργησης της θέσης εργασίας τους εξαιτίας της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης

Πόσο πιθανό πιστεύετε ότι είναι το ενδεχόμενο η δική σας θέση εργασίας να καταργηθεί εξαιτίας της χρήσης Τεχνητής Νοημοσύνης (AI)...;

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

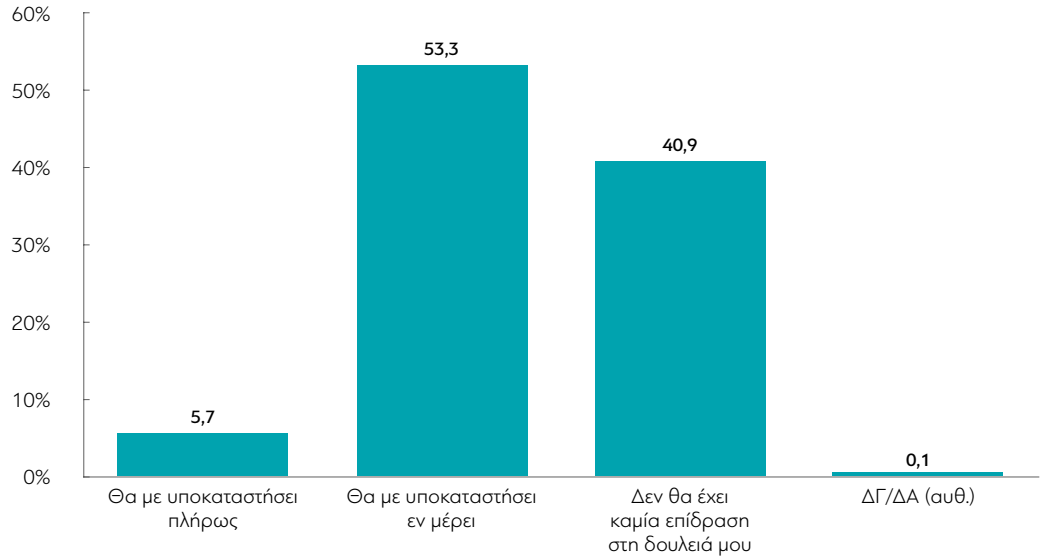

Παρ' όλα αυτά, πάνω από τους μισούς εργαζόμενους θεωρούν ότι η ΤΝ εν μέρει θα τους υποκαταστήσει στην εργασία τους (53,3%), αλλά πολύ λίγοι ότι θα τους υποκαταστήσει πλήρως (5,7%). Υπάρχει, πάντως, και ένα όχι ευκαταφρόνητο 40,9% που νιώθει να μην απειλείται ούτε μερικώς από την ΤΝ στον εργασιακό χώρο.

Γράφημα 13. Απόψεις για το πώς μπορεί να επηρεαστεί η εργασία τους από την Τεχνητή Νοημοσύνη

Πώς πιστεύετε ότι μπορεί να επηρεαστεί η δουλειά σας από την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI);

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

Η εργασιακή προοπτική στην εποχή της ΤΝ είναι, όμως, και συνάρτηση των δεξιοτήτων που διαθέτει σήμερα ο εργαζόμενος, των δεξιοτήτων που ενδέχεται να αποκτήσουν ιδιαίτερη βαρύτητα στο μέλλον και της απόστασης μεταξύ των δύο.

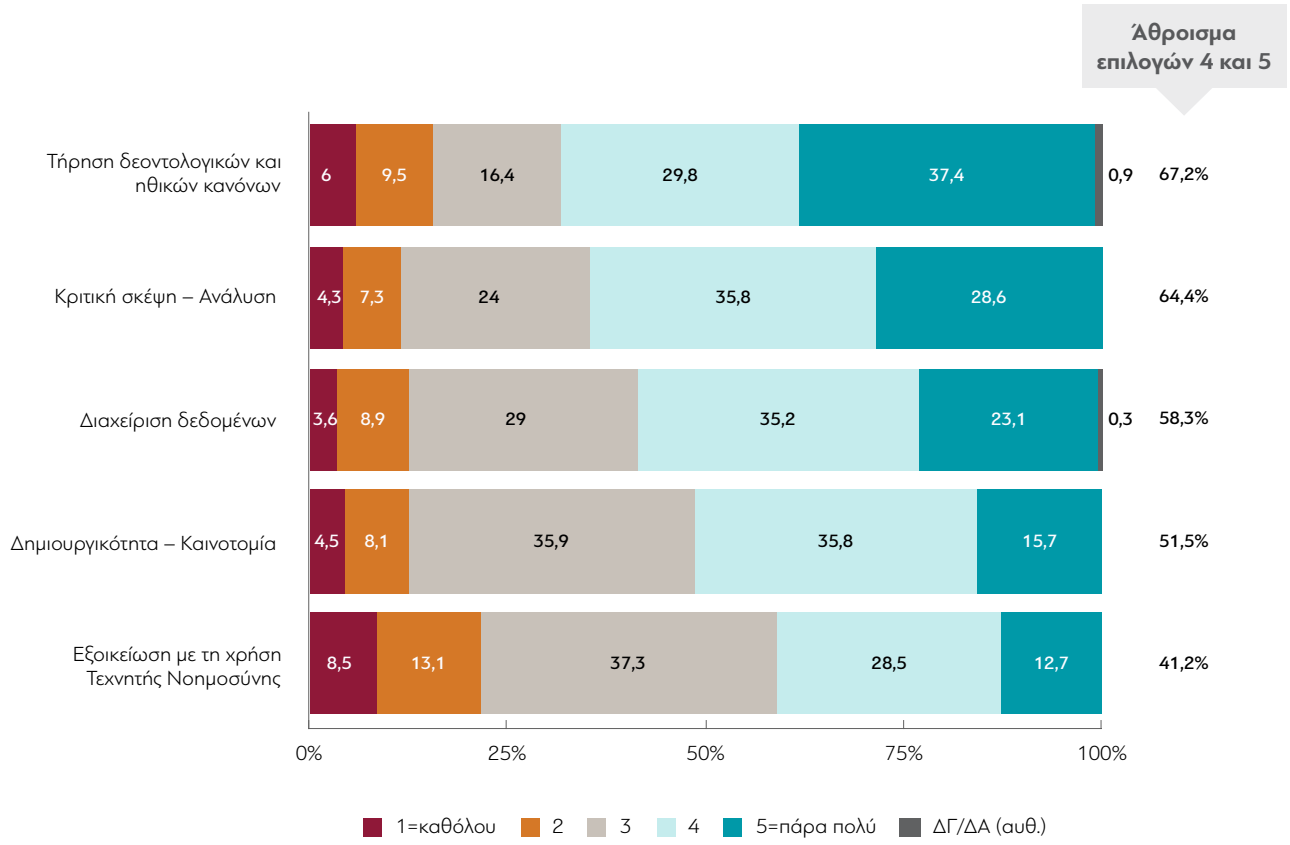
Σε ό,τι αφορά τις δεξιότητες σήμερα, περίπου 2 στους 3 εργαζόμενους θεωρούν ότι διαθέτουν σε μεγάλο βαθμό οριζόντιες δεξιότητες, όπως η τήρηση της δεοντολογίας και η κριτική σκέψη, πάνω από τους μισούς ότι διαθέτουν δεξιότητες διαχείρισης δεδομένων αλλά και δημιουργικότητας, λιγότεροι, όμως, ότι διαθέτουν επαρκή εξοικείωση με την ΤΝ.

Γράφημα 14. Βαθμός κατοχής συγκεκριμένων δεξιοτήτων σήμερα

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι διαθέτετε σήμερα καθεμία από τις παρακάτω δεξιότητες;

(Κλίμακα από 1 έως 5: 1=καθόλου, 5=πάρα πολύ)

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

Σε ό,τι αφορά το μέλλον, όλες αυτές οι δεξιότητες θεωρείται σε παρεμφερή επίπεδα ότι θα είναι σημαντικές και ζητούμενες. Έχει ενδιαφέρον, όμως, να δούμε την απόσταση ανάμεσα στον βαθμό σημαντικότητας που τους αποδίδεται για το μέλλον και τον βαθμό στον οποίο οι εργαζόμενοι θεωρούν ότι τις διαθέτουν στο παρόν.

Σε αυτό το πλαίσιο, η εξοικείωση με την ΤΝ είναι εκείνη η δεξιότητα που παρουσιάζει το μεγαλύτερο χάσμα: ενώ το 63,3% θεωρεί ότι στο μέλλον θα είναι πολύ σημαντική, μόνο το 41,2% θεωρεί ότι τη διαθέτει σε μεγάλο βαθμό σήμερα. Σε μικρότερο βαθμό αυτό ισχύει και για τη δημιουργικότητα, καθώς σήμερα δηλώνει ότι τη διαθέτει ως δεξιότητα σε μεγάλο βαθμό το 51,5% των εργαζομένων που ερωτήθηκαν, αλλά στο μέλλον θεωρείται ότι θα είναι πολύ σημαντική από το 61,3%.

Στις άλλες δεξιότητες η απόσταση είναι μικρότερη: η διαχείριση δεδομένων θεωρείται πολύ σημαντική στο μέλλον για το 66,6%, ενώ σήμερα το 58,3% θεωρεί ότι την κατέχει σε μεγάλο βαθμό ·η κριτική σκέψη βρίσκεται στα ίδια επίπεδα (64,7% θεωρεί ότι θα είναι πολύ σημαντική στο μέλλον και 64,4% θεωρεί ότι τη διαθέτει σε μεγάλο βαθμό στο παρόν). Η εικόνα αντιστρέφεται μόνο στη δεξιότητα της δεοντολογίας, καθώς είναι περισσότεροι αυτοί που σήμερα θεωρούν ότι τη διαθέτουν σε μεγάλο βαθμό από αυτούς που θεωρούν ότι στο μέλλον θα είναι πολύ σημαντική (67,2% και 63,1% αντίστοιχα).

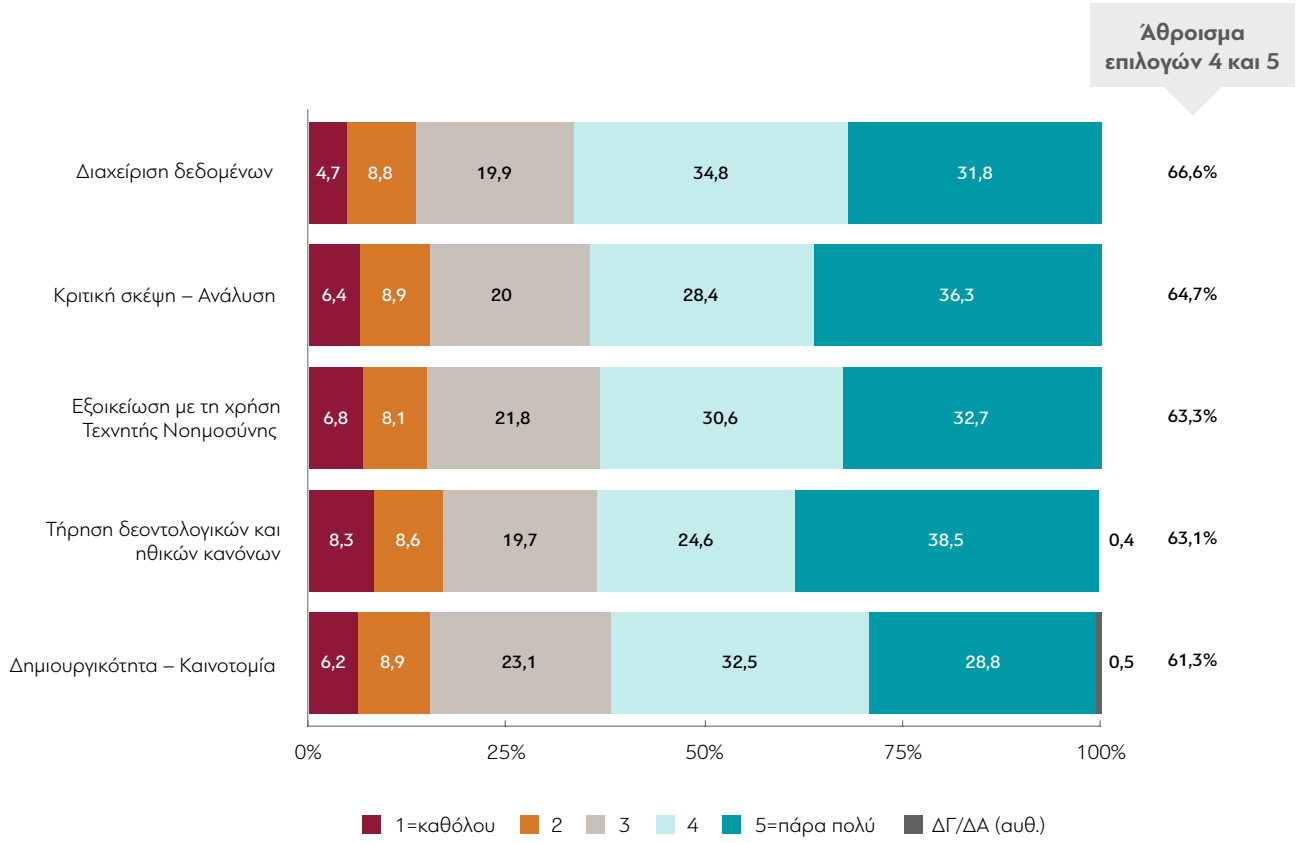
Φαίνεται, επομένως, ότι η εξοικείωση με την ΤΝ και η δημιουργικότητα ως χαρακτηριστικό «προστιθέμενης αξίας» της ανθρώπινης εργασίας είναι δύο δεξιότητες που η καλλιέργειά τους αποτελεί καίριο ζητούμενο σήμερα για τους εργαζόμενους.

Γράφημα 15. Απόψεις ως προς τη σημασία συγκεκριμένων δεξιοτήτων για την εργασία τους στο μέλλον

Και πόσο σημαντική πιστεύετε ότι θα είναι καθεμία από αυτές τις δεξιότητες για την εργασία σας στο μέλλον;

(Κλίμακα από 1 έως 5: 1=καθόλου, 5=πάρα πολύ)

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

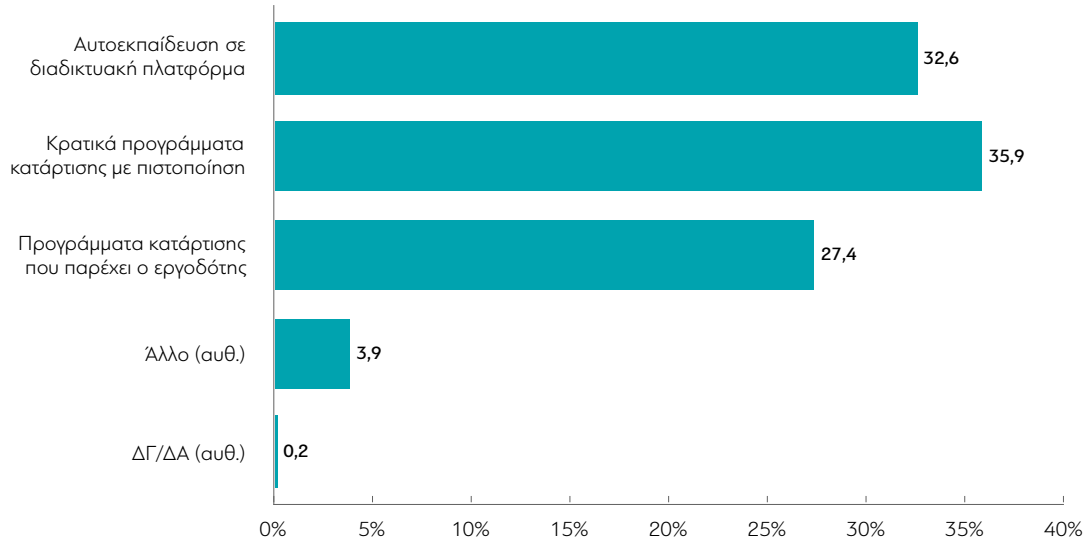

Εάν, λοιπόν, η καλλιέργεια ορισμένων δεξιοτήτων ήδη από σήμερα είναι ζητούμενο, η οδός για την επίτευξή της δεν είναι μία, αλλά πολλές. Έτσι, το 35,9% θεωρεί κατάλληλα τα κρατικά προγράμματα κατάρτισης που παρέχουν τη σχετική πιστοποίηση, το 32,6% την αυτοεκπαίδευση με online εργαλεία, και το 27,4% προγράμματα κατάρτισης με μέριμνα του εργοδότη.

Γράφημα 16. Απόψεις για την αποτελεσματικότητα συγκεκριμένων τρόπων αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους ως εργαζομένων

Ποιον από τους παρακάτω τρόπους αναβάθμισης των δεξιοτήτων σας ως εργαζόμενου θεωρείτε πιο αποτελεσματικό;

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

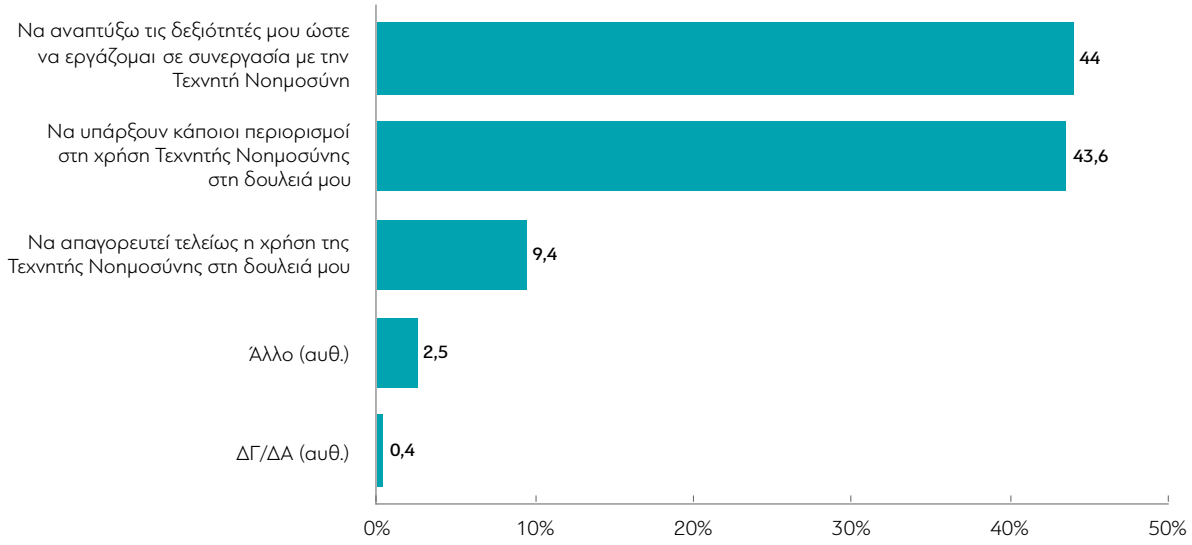

Σε κάθε περίπτωση, η καλλιέργεια δεξιοτήτων θεωρείται αναγκαία από το 44%, προκειμένου να μπορεί να συνυπάρχει σε μια συνεργατική παρά ανταγωνιστική σχέση με την ΤΝ. Ένα άλλο 43,6% θεωρεί ότι θα πρέπει να τεθούν περιορισμοί στη χρήση ΤΝ στη δουλειά του και ένα 9,4% να απαγορευτεί εντελώς.

Γράφημα 17. Απόψεις για τους τρόπους προστασίας της εργασίας τους από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης

Τι νομίζετε ότι πρέπει να γίνει ώστε να προστατευτεί η δουλειά σας από τυχόν αρνητικές επιπτώσεις της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI);

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

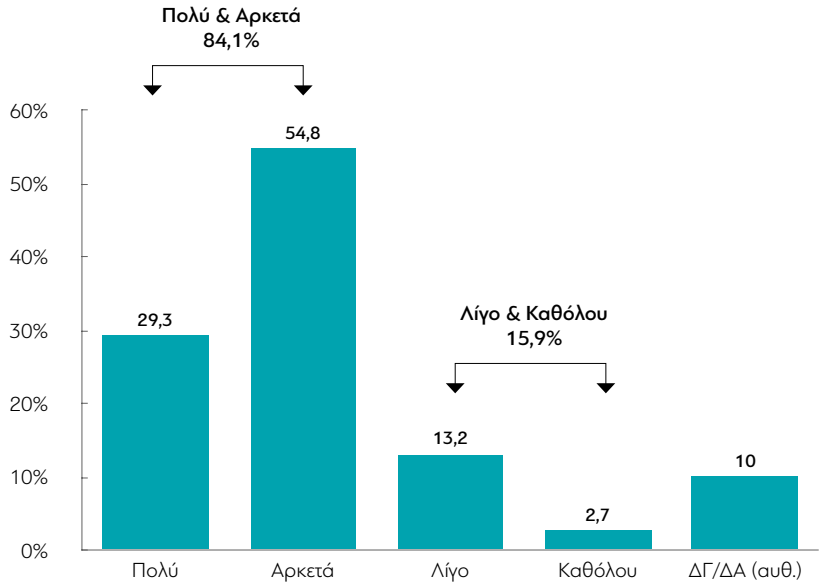

Τα παραπάνω μπορούν να διαβαστούν και υπό το πρίσμα της εκτίμησης που εκφράζουν πάνω από 8 στους 10 εργαζόμενους (84,1%) ότι στο μέλλον οι επιχειρήσεις θα βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στην ΤΝ για να λαμβάνουν αποφάσεις – μεταξύ άλλων, και για τους ίδιους τους εργαζόμενους.

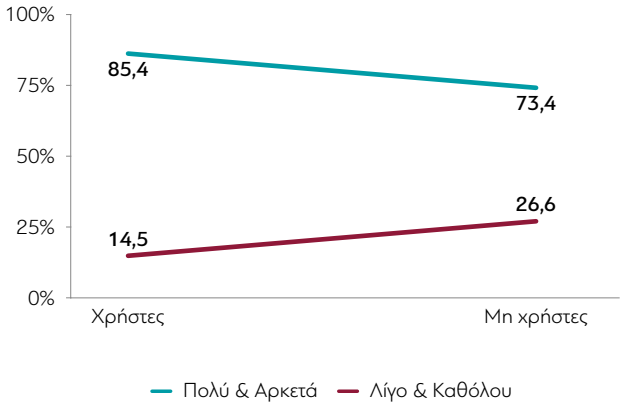
Γράφημα 18. Απόψεις σχετικά με τον βαθμό στήριξης των επιχειρήσεων στην Τεχνητή Νοημοσύνη για τη λήψη αποφάσεων στο μέλλον

Σε ποιον βαθμό πιστεύετε ότι στο μέλλον οι επιχειρήσεις θα στηρίζονται στην Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) για τη λήψη αποφάσεων;

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

Σύγκριση: χρήστες και μη χρήστες

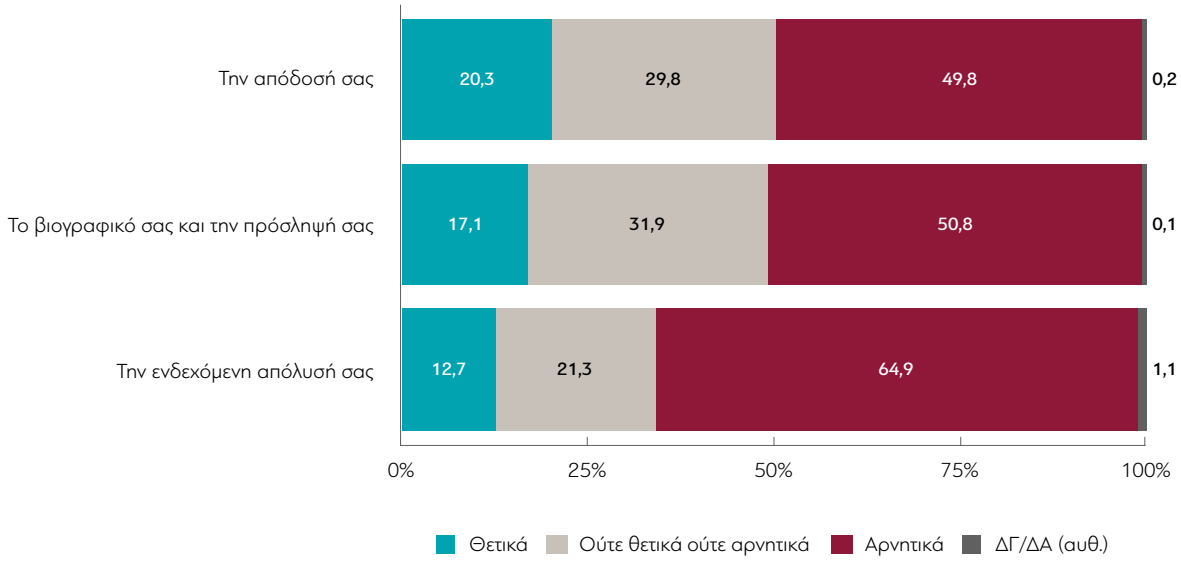
Ειδικότερα, στην περίπτωση που η ΤΝ μπορεί να χρησιμοποιείται στο πλαίσιο της Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (Human Resources – HR), φαίνεται να συναντά μια σαφώς αρνητική στάση εκ μέρους των εργαζομένων. Πράγματι, το 49,8% αξιολογεί αρνητικά το ενδεχόμενο η αξιολόγηση της εργασιακής του απόδοσης να γίνεται με συστήματα ΤΝ, το 50,8%

η αξιολόγηση του βιογραφικού και η πρόσληψή του να βασίζεται στην ΤΝ, και ακόμη περισσότερο το 64,9% απορρίπτει το ενδεχόμενο η ΤΝ να αποφασίζει για τυχόν απόλυσή του.

Γράφημα 19. Απόψεις για το ενδεχόμενο αξιολόγησής τους στην εργασία από σύστημα Τεχνητής Νοημοσύνης

Πώς αξιολογείτε το ενδεχόμενο ένα σύστημα Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) να αξιολογούσε...;

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

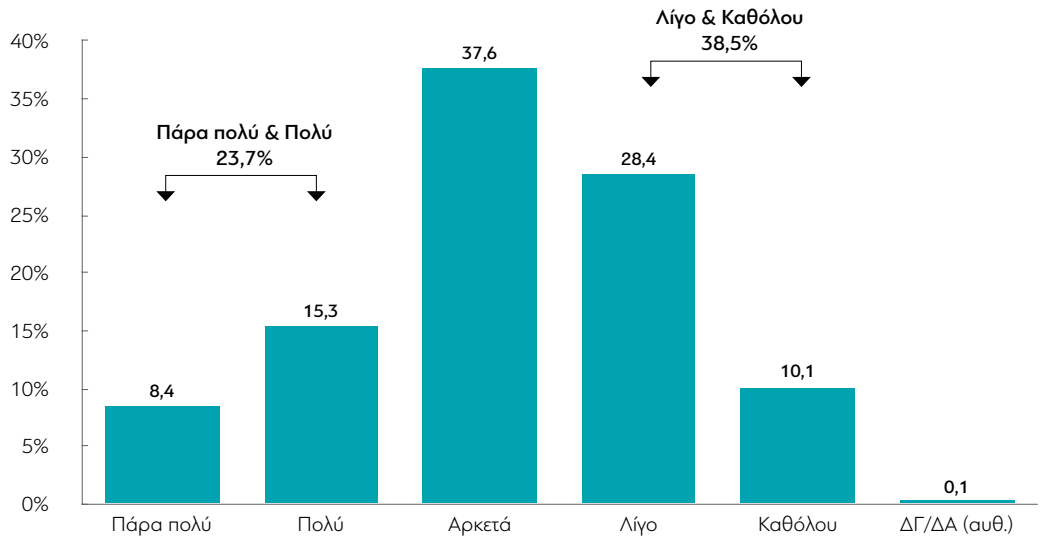

Τελικά, λαμβάνοντας υπόψιν ευκαιρίες και απειλές, θετικές και αρνητικές επιδράσεις στο εργασιακό πλαίσιο, δεν φαίνεται να υπάρχει κοινή συνισταμένη ως προς τον βαθμό ετοιμότητας που αισθάνονται οι εργαζόμενοι μπροστά στις αλλαγές που επιφέρει η ΤΝ στην εργασία. Όσοι αισθάνονται πολύ και πάρα πολύ έτοιμοι να ανταποκριθούν είναι λιγότεροι από όσους αισθάνονται λίγο ή καθόλου έτοιμοι (23,7% έναντι 38,5%), ενώ κάτι παραπάνω από 1 στους 3 βρίσκονται στο μεταίχμιο, δηλώνοντας αρκετά έτοιμοι (37,6%).

Γράφημα 20. Βαθμός ετοιμότητας για ανταπόκριση στις νέες εργασιακές συνθήκες που μπορεί να διαμορφώσει η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης

Πόσο έτοιμος/η αισθάνεστε σήμερα να ανταποκριθείτε στις νέες εργασιακές συνθήκες που μπορεί να διαμορφώσει η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI);

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

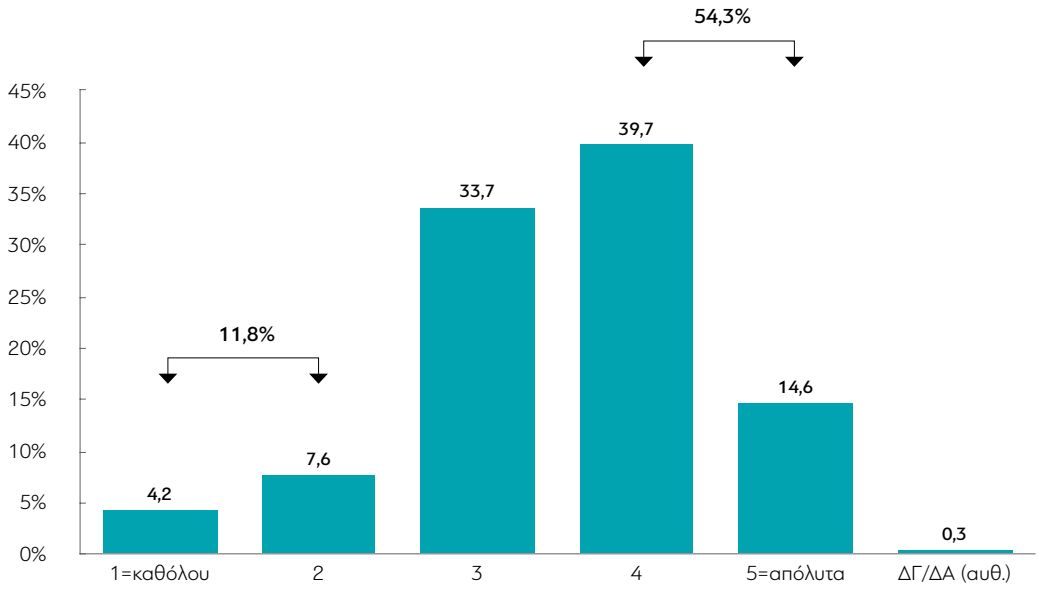
Ταυτόχρονα, όμως, μοιάζει να επικρατεί η αισιόδοξη στάση όσον αφορά τη δυνατότητα προσαρμογής στις μελλοντικές συνθήκες, ανάγκες και απαιτήσεις του εργασιακού περιβάλλοντος: πάνω από τους μισούς εργαζόμενους πιστεύουν ότι θα καταφέρουν να προσαρμοστούν σε μεγάλο βαθμό ή πλήρως (54,3%), ενώ μόνο το 11,8% φοβάται ότι δεν θα το πετύχει. Ασφαλώς, το μέλλον θα δείξει εάν αυτή η αισιοδοξία έχει βάση ή όχι.

Γράφημα 21. Απόψεις για την ικανότητα προσαρμοστικότητάς τους στις μελλοντικές αλλαγές που φέρνει η Τεχνητή Νοημοσύνη στην εργασία

Σε τι βαθμό πιστεύετε ότι θα καταφέρετε τελικά να προσαρμοστείτε στις μελλοντικές αλλαγές που φέρνει η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) στην εργασία σας;

(Κλίμακα από 1 έως 5: 1=καθόλου, 5=απόλυτα)

Βάση: Το 54,5% του δείγματος που γνωρίζει ή έχει ακουστά την Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) και εργάζεται.

diaNEOsis

diaNEOsis

dianeosis_org

diaNEOsis

diaNEOsis

διαΝΕΟσις

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ & ΑΝΑΛΥΣΗΣ